časopis gréckokatolíckej cirkvi · 41. ročník · číslo 15 · 19.07.2009

slovo

GOSPEL V ŠKATULI?
Je gospel len jeden z hudobných štýlov alebo je to viac než hudba?

Keď nechýba radosť...
Stretnutie prvoprijímajúcich detí

Chrám sv. apoštola Jakuba v Livovskej Hute

Juraj DANKO ml.

Obec Livovská Huta leží v srdci Čergovského pohoria pod jeho najvyšším vrcholom Veľký Minčol. Ako filiálka patrí do farnosti Lukov v Bardejovskom protopresbyteráte. Ako to vyplýva už z názvu, obec bola založená kolonistami, ktorí sa venovali sklárskemu remeslu.

Hoci prvá písomná zmienka je z roku 1714, až v roku 1937 si veriaci postavili chrám a zasvätili ho sv. apoštolovi Jakubovi, Pánovmu bratovi podľa tela. Pôvodne mal byť v chráme aj ikonostas, na ktorý už bol vypracovaný projekt, ale pre viaceré okolnosti nedošlo k jeho realizácii. Postupom času, ako sa dedinka stále viac menila na chatovú oblasť a spoločenstvo veriacich sa zmenšovalo, hasli aj nádeje na dokončenie chrámu.

Ale Pán je verný a nezabudol ani na toto svoje maličké stádo. V roku 2007 dozrel čas a veľkým pričinením pani Heleny Švedovej a ostatných obetavých veriacich sa začala rekonštrukcia chrámu. Najprv boli vymenené okná, potom znížený a opravený prestol a napokon postavený ikonostas. Chrámový sviatok sv. Jakuba v roku 2008 sme už slávili vo vynovenom chráme a ďakovali Pánovi za preukázanú milosť a posilu v tomto diele. Naša radosť však vrcholila 21. júna 2009, keď nás navštívil vladyka Ján Babjak, prešovský arcibiskup a metropolita, a posvätil obnovený prestol a ikonostas.

Projekt a dokumentáciu vyhotovil miestny správca farnosti, konštrukciu vyrobil a osadil pán Dušan Kravec z Malcova a repliky ikon ako dočasné riešenie zabezpečilo Desing studio z Bardejova. Ikonostas je gréckeho typu. Tvoria ho štyri základne ikony v kanonickom usporiadaní. Na cárskych dverách je výjav Zvestovania Presvätej Bohorodičke. Nad nimi sa nachádza Posledná večera. Svetlohnedá konštrukcia je ukončená jednoduchým krížom. Takto sa toto miesto modlitby stalo krajším na oslavu Boha. ■

Chrám Uspenia Presvätej Bohorodičky v Príslope

Juraj GRADOŠ
Ján FEDÁK

Príslop leží v blízkosti vodného diela Starina v Bukovských vrchoch a v Národnom parku Poloniny. Obec pod vrchom Kučalata sa po prvýkrát spomína v roku 1568. Podľa miestnej tradície prvý chrám v Príslope stál v sedle Karcaba, kde sa rozprestierala pôvodná obec. Tento drevený chrám bol spoločný pre obyvateľov obcí Dara a Príslop. Kedysi dávno počas veľkonočných sviatkov vraj došlo k vzájomnému sporu medzi obyvateľmi týchto obcí, ktorý viedol k tomu, že si veriaci z obce Dara postavili nový drevený chrám. V blízkosti chrámu stála fara, ktorá však zanikla. Odvtedy je obec iba filiálkou. Historické dokumenty nepriamo potvrdzujú túto tradíciu. Prvý farár v obci je doložený už v roku 1612. Od roku 1733 sa Príslop spomína ako filiálka obce Dara.

Existencia dreveného chrámu v obci je po prvýkrát písomne doložená v súpise rusínskych cerkví humenského panstva z roku 1732. Tento chrám však zanikol, pretože v roku 1746 je doložený novopostavený drevený chrám. Krátko po jeho zániku bol postavený ďalší chrám. Obec bola vtedy filiálkou Stariny. V čase cholery v prvej polovici 19. storočia sa väčšina obyvateľov obce presídlila do doliny Sumišného potoka (dnes Príslopského potoka). Krátko nato bol veriacimi do doliny prenesený aj chrám. Ten zhorel v roku 1944 počas bojov v druhej svetovej vojny. Nemým svedkom tejto udalosti je stará lipa pri zvonici, ktorá bola pri požiari poškodená. Po obnove Gréckokatolíckej cirkvi sa na mieste zhoreného dreveného chrámu začala výstavba nového, murovaného. Postavené však boli iba základy, pretože jeho výstavba bola v tom istom roku úradne zastavená.

Terajší Chrám Uspenia Presvätej Bohorodičky na Bukovinke bol posvätený vladykom Milanom Chauturom CSsR 20. júna 1993. S jeho plánovaním sa začalo už v roku 1990 a práce boli začaté hneď nasledujúci rok 6. apríla. Pozdĺžny chrám navrhol

Ing. arch. Jozef Bajus. Finančné ťažkosti spolu s nedostatkom pracovných síl viedli k tomu, že na chráme treba vykonať ešte veľa úprav. Chýba ikonostas a vymaľovanie. Tiež treba opraviť starú zvonicu a zrealizovať poľný oltár na odpustové slávnosti. Ale vďaka dobrodincom z nemeckých nadácií chrám stojí a veriaci tak môžu mať uprostred seba žijúceho Krista. ■

Keď nechýba radosť a dobrá nálada 10

Strentutia prvoprijímajúcich detí nie sú iba časom spoznávania sa, ale aj modlitby, zábavy, dobrej nálady a rozhovorov so svojimi biskupmi.

Hudbe rozumie každé srdce 14

Hudba dnes do značnej miery ovplyvňuje svet mladých. Jej hodnotu a dosah pochopili nielen umelci, ale aj rozličnı́ špekulanti, ktorı́ si z nej urobili výnosný obchod. Spolu s otcom Matúšom Čekanom však poodhaľme hlbší zmysel jej existencie.

Sľubujem poslušnosť 16

Prečo majú ženy dnešnej doby poväčšine veľmi veľký problém s poslušnosťou? A vôbec, čo je to za „výmysel Cirkvi“? Znova sú ženy tie, ktoré sú pritlačené k zemi?

Ja vás posilním

Jednou z charakteristických vlastností Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku je vytrvalosť v prenasledovaniach. Ako jediná Cirkev v bývalom Československu v polovici minulého storočia prežila svoju smrť. Vtedajšia politická totalita chcela definitívnym spôsobom skoncovať s náboženským spôsobom realizácie ľudského života. Narazila však na odpor, ktorý musela riešiť fyzickou likvidáciou kresťanov, ktorí vzdorovali a svojím postojom vplývali na ostatných. V dejinách Cirkvi takým obhajcom dávame prívlastok mučeníci.

V tomto mesiaci si pripomenieme 121. výročie narodenia a zároveň 49. výročie mučeníckej smrti otca a pastiera spoločenstva Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, prešovského gréckokatolíckeho biskupa Pavla Petra Gojdiča OSBM.

V tejto súvislosti je dobré položiť si otázku, čo vlastne bolo tou hodnotou, ktorú hájili naši mučeníci, a ktorú si vážili viac ako samotný ľudský život. Odpoveď by sme mohli vyjadriť v jednoduchej a na prvý pohľad profánnej formulácii – ľudská dôstojnosť. O čo vlastne išlo? O všetko. O pravdivý, hodnotný a zmysluplný život človeka. Išlo o pravdu v živote človeka.

Biskup Gojdič aj ostatní vtedajší mučeníci veľmi dobre pochopili, že marxizmus ako politická ideológia je útokom na dôstojnosť človeka, a to útokom hneď v troch líniách. V prvej línii to bol útok na dôstojnosť človeka ako Božieho stvorenia – Božieho dieťaťa, ktoré existuje vďaka Božej láske. Marxistická filozofia redukovala človeka na produkt historického rozvoja matérie, ktorá je prvotná a večná. Ľudský duch a všetky jeho hodnoty sú až druhotné. Druhú ranu dôstojnosti človeka zasadil historický materializmus, ktorý chápal človeka iba ako akcident spoločenského života. Konkrétny človek nemá žiadnu hodnotu, tú má iba spoločnosť ako celok. To je však diametrálne odlišné od chápania hodnoty konkrétneho človeka, ktorý má v Božích očiach veľkú cenu, aj keď je iba slepým žobrákom (Mk 10, 46 – 52) či ochrnutým úbožiakom (Lk 5, 17 – 26). Tým tretím, čo bolo podľa dialektického materializmu treba v človeku „opraviť“, bol pohľad na hodnotu ľudskej práce. Podľa neho ona jediná človeka zušľachťuje, lebo je prostriedkom na zmenu nepriaznivých ekonomických podmienok života. Jediné, čo človeka na tejto ceste k zážitku pozemského raja paralyzuje, je náboženstvo, ktoré je „ópiom ľudstva“, lebo robí človeka závislým od Boha. Nie je nič divné, keď sa proti tomuto kresťania postavili zvlášť vtedy, keď mali živú skúsenosť svojej nedokonalosti, ktorej sa láskavo ujíma Boh a preťažených volá slovami: „Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním“ (Mt 11, 28 – 30).

Biskup Gojdič pochopil, že Boh človeka hodnotí viac, ako si človek cení sám seba. Pochopil, že hodnotou človeka je jeho dôstojnosť – svätosť, ktorú má vďaka dobrotivému Bohu. Pochopil, že vzdať sa Boha znamená vzdať sa samého seba. Tu nemal kam ustúpiť. A v tom je pre nás nasledovania hodným vzorom.

PhDr. Marko Rozkoš, PhD.
rektor Kňazského seminára
bl. biskupa P. P. Gojdiča

slovo – časopis gréckokatolíckej cirkvi, http://slovo.grkatpo.sk/
Ročník 41. **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 1, P.O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051 – 7731 481, 0911 711 263. **Číslo účtu:** 400 684 72 51/7500, SWIFT KÓD: CEKO SK BX, špecifický symbol: 2009. **Vydavatelia:** Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov, Hlavná 1, 081 35 Prešov, IČO 00179205. Petra, n. o., Hlavná 1, 080 01 Prešov, IČO 37886622. **Cirkevné schválenie:** Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove, č.j. 3317/99. **Šéfredaktor:** Juraj Gradoš, ThLic. (sefredaktor@grkatpo.sk). **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Drahomíra Kolesárová (slovo@grkatpo.sk). **Cenzor:** Anton Mojžiš. **Redaktori:** PaedDr. Helena Krenická (slovo1@grkatpo.sk), Mgr. Marica Kipikašová (slovo2@grkatpo.sk). **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoľáková (amatolakova@inmail.sk). **Redakčná rada:** ThDr. Michal Hospodár, PhD., Mgr. Daniel Dzurovčin, PaedDr. František Dancák, ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., RNDr. Jozef Voskár, PhDr. Valéria Juríčková, PhD., Mgr. Ján Hreško, Mgr. Marián Sabol, Mikuláš Jančuš. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku. Za obsah inzerátov neručíme. **Tlač a distribúcia:** VMV, Prešov. **ISSN 1335-7492. EV 182/08 Titulná strana:** Slovenský kráľ Peter z Narnie (Snímka: Peter Jakub)

Svätý Otec Benedikt XVI. sa 12. februára prihovoril pútnikom na generálnej audiencii a predstavil dielo významného cirkevného spisovateľa Jána Klimaka.

Ján Klimak a Rebrík do raja

Lestvica (Sinaj)
Snímka: lh6.ggpht.com

Drahí bratia a sestry,
po dvadsiatich katechézach venovaných apoštolovi Pavlovi by som rád nadviazal na prezentáciu veľkých stredovekých cirkevných spisovateľov Západu a Východu. Predstavím postavu Jána, nazývaného Klimak. Klimakos je latinský prepis gréckeho slova ***klímakos*** a značí „z rebríka“. Vychádza z názvu jeho hlavného diela, v ktorom opisuje stupne ľudského života vedúce k Bohu.

Ján Klimak sa narodil okolo roku 575, žil teda v rokoch, keď Byzancia, hlavné mesto Východorímskej ríše, prekonávala najväčšiu krízu vo svojich dejinách – geografický rámec impéria sa náhle zmenil a séria barbarských nájazdov spôsobila pád všetkých jej štruktúr. Ostala len štruktúra Cirkvi, ktorá v týchto ťažkých časoch naďalej vykonávala svoju misijnú, humanitnú a spoločensko-kultúrnu činnosť najmä prostredníctvom siete kláštorov, v ktorých pôsobili veľké náboženské osobnosti, ako bol napríklad aj spomínaný Ján Klimak.

Ján žil medzi sinajskými horami, kde sa Mojžiš stretol s Bohom a Eliáš počul jeho hlas, a rozprával o svojich duchovných skúsenostiach. Správy o ňom sa zachovali v krátkom životopise ***Vita***, ktorý napísal mních Daniel z Raito. V šestnástich rokoch sa stal mníchom na Sinaji a učeníkom opáta Martýria, „starca“ alebo „mudrca“. Približne v dvadsiatom roku života si zvolil pustovnícky život v istej jaskyni na úpätí vrchu Sinaj v lokalite Toly, osem kilometrov od súčasného Kláštora sv. Kataríny. Samota mu však nebránila stretávať sa s ľuďmi túžiacimi po duchovnom vedení ani navštíviť niektoré kláštory neďaleko Alexandrie. Jeho pustovnícka odlúčenosť, ktorá vôbec nebola útekom zo sveta a z ľudskej skutočnosti, vyústila do horlivej lásky k ľuďom a k Bohu.

Po štyridsiatich rokoch pustovníckeho života prežívaného v láske k Bohu a k blížnemu, počas ktorých plakal, modlil sa a bojoval proti démonom, bol vymenovaný za igumena (predstaveného) veľkého kláštora na vrchu Sinaj. Vrátil sa tak k mníšskemu životu v kláštore. V nostalgii za pustovníckym životom však niekoľko rokov pred smrťou zveril vedenie komunity svojmu bratovi, mníchovi toho istého kláštora. Zomrel po roku 650.

Jánov život sa odohrával medzi dvoma vrchmi – Sinaj a Tábor – a skutočne možno povedať, že v ňom zažiarilo svetlo, ktoré Mojžiš videl na Sinaji, a traja apoštoli kontemplovali na vrchu Tábor.

Ako som už spomenul, preslávil sa svojím dielom ***Rebrík (Klímax)***, ktoré sa na Západe nazýva ***Rebrík do raja***. Napísal ho na naliehavú žiadosť igumena blízkeho kláštora v Raite pri Sinaji.

Rebrík je uceleným traktátom o duchovnom živote, v ktorom Ján opisuje cestu mnícha od zrieknutia sa sveta až po dokonalosť v láske. Je to cesta, ktorá podľa tejto knihy prechádza tridsiatimi stupňami, z ktorých každý nadväzuje na predošlý. Cestu možno zhrnúť do troch po sebe nasledujúcich etáp.

Prvá sa prejavuje odtrhnutím od sveta s cieľom vrátiť sa do stavu evanjeliového detstva. Podstatné nie je však odtrhnutie, ale jeho prepojenosť s tým, čo povedal Ježiš o návrate do pravého detstva v duchovnom zmysle – byť ako deti. Ján to komentuje takto: „Dobrý základ je ten, ktorý stojí na troch podstavách a troch

stĺpoch: na nevinnosti, pôste a čistote. Všetci znovu narodení v Kristovi (porov. 1 Kor 3, 1) majú začínať od týchto vecí, pričom príklad si majú brať od skutočných novorodencov“. Dobrovoľné odlúčenie sa od drahých osôb a miest umožňuje duši vstúpiť do hlbšieho spoločenstva s Bohom. Toto zrieknutie sa ústi do poslušnosti, ktorá je cestou pokory prostredníctvom ponižovania, ktoré zo strany bratov nikdy nebude chýbať. Ján to komentuje takto: „Blažený, kto umŕtvil svoju vôľu až do krajnosti a starosť o seba zveril svojmu učiteľovi v Pánovi: bude totiž postavený po pravici Ukrižovaného!“

Druhú etapu tejto cesty predstavuje duchovný boj proti vášňam. Každý stupeň rebríka predstavuje jedno hlavné pokušenie, ktoré je opísané a diagnostikované zároveň s naznačením terapie a poukázaním na príslušnú cnosť. Súbor týchto stupňov predstavuje bezpochyby najdôležitejší traktát o duchovnej stratégii, ktorý máme. Boj proti vášňam neostáva len niečím negatívnym – má aj pozitívny nádych, a to vďaka obrazu „ohňa“ Svätého Ducha: „Všetci tí, ktorí sa podujmú na tento dobrý, hoci tvrdý a namáhavý boj... (porov. 1 Tim 6, 12), nech vedia, že sa musia vrhnúť do ohňa, ak skutočne túžia po tom, aby v nich prebýval nehmotný oheň“ – oheň Svätého Ducha, ktorý je ohňom lásky a pravdy. Iba moc Svätého Ducha im zaistí víťazstvo. Podľa Jána Klimaka je však dôležité uvedomiť si, že vášne nie sú samy osebe zlé; robí ich takými slobodné rozhodnutie človeka. Ak sa očistia, spolu so silou askézy a milosti otvoria človeku cestu k Bohu a „ak (vášne) dostali od Stvoriteľa poriadok a počiatok, ... hranice cnosti sú bez konca“.

Poslednou etapou cesty je kresťanská dokonalosť, ktorá sa rozvíja na ostatných siedmich stupňoch rebríka. Predstavujú najvyššie štádiá duchovného života, ktoré zakusujú tzv. hesychasti, pustovníci – samotári, ktorí dospeli k vnútornej vyrovnanosti a pokoju. Tieto štádiá sú však dostupné aj pre najhorlivejších mníchov.

Z prvých troch – jednoduchosti, pokory a rozlišovania – považuje Ján rovnako ako otcovia púšte za najdôležitejšie tretie štádium, teda schopnosť rozlišovať. Každé konanie treba podrobiť rozlišovaniu. V skutočnosti všetko závisí od hlbokých motivácií, ktoré treba zvažovať. Takto pristupuje k živému vnútru osoby s cieľom prebudiť v pustovníkovi, v kresťanovi Božie dary – duchovnú vnímavosť a „cítenie srdca“. „Ako smerovku a pravidlo musíme vo všetkom nasledovať v prvom rade Boha a potom svoje svedomie.“ Týmto spôsobom sa dosahuje pokoj duše (hesychía), vďaka ktorému sa pred dušou otvára priepasť Božích tajomstiev.

Stav vyrovnanosti, vnútorného pokoja, pripravuje hesychasta na modlitbu, ktorá je podľa Jána dvojaká: „modlitba tela“ a „modlitba srdca“. Prvá je vlastná tomu, kto si musí pomáhať postojmi tela: zopnutými rukami, vydávaním vzdychov, bitím sa do pŕs atď. Druhá je spontánna, pretože je účinkom prebudenia duchovnej vnímavosti, ktorú Boh daruje tomu, kto sa venuje modlitbe tela. Ján ju nazýva „Ježišovou modlitbou“ a je založená na vzývaní samotného mena Ježiš, vzývaní, ktoré je nepretržité ako dýchanie. „Ježišova pamiatka všetko zjednocuje s tvojím dychom, a tak spoznáš užitočnosť vnútorného pokoja, hesychía. Nakoniec sa modlitba stáva úplne jednoduchou, prosté slovo Ježiš sa zlieva v jedno s naším dychom.“

Posledný stupeň rebríka (tridsiaty), pokropený „striedmou opojenosťou Duchom“, je venovaný najvyššej „trojici cností“: viere, nádeji a predovšetkým láske. O láske Ján hovorí aj ako o érose (ľudskej láske) – ide o obraz manželského spojenia duše s Bohom. A znova si volí obraz ohňa, aby ním vyjadril zápal, svetlo a očistnú silu Božej lásky. Sila ľudskej lásky však môže byť tiež presmerovaná na Boha, ako do planého olivovníka možno naštepiť dobrú olivu (porov. Rim 11, 24). Ján je presvedčený, že intenzívna skúsenosť tejto lásky (éros) umožňuje duši pokročiť oveľa viac ako tvrdý boj proti vášňam, lebo jej moc je nesmierna. Na našej ceste teda prevažuje pozitívna stránka.

Na lásku však hľadí aj v úzkom spojení s nádejou: „Silou lásky je nádej: vďaka nej očakávame odmenu lásky... Nádej je bránou lásky... Nedostatok nádeje ničí lásku: s ňou sú spojené naše námahy, ona je oporou v našich trápeniach a vďaka nej sme obklopení Božím milosrdenstvom“.

Záver ***Rebríka*** obsahuje syntézu celého diela v slovách, ktoré jeho autor dáva vysloviť samému Bohu: „Tento rebrík ťa naučí, ako byť duchovne disponovaný na cnosti. Ja som na vrchole tohto rebríka, ako povedal môj veľký zasvätenec (sv. Pavol): A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska (1 Kor 13, 13)“.

V tejto chvíli sa vynára posledná otázka: či môže ***Rebrík***, toto dielo napísané mníchom a pustovníkom, ktorý žil pred 1 400 rokmi, povedať niečo aj nám dnes? Môže byť v niečom aj pre nás aktuálna životná púť človeka, ktorý žil stále na vrchu Sinaj a v takej vzdialenej dobe?

Na prvý pohľad by sa zdalo, že odpoveď musí byť nie, pretože Ján Klimak je nám veľmi vzdialený. No ak sa na to pozrieme trocha bližšie, zistíme, že takýto mníšsky život je iba veľkým obrazom krstného života, života každého kresťana. Predstavuje nám takpovediac veľkými písmenami to, čo my deň čo deň píšeme malými. Ide o prorocký symbol, ktorý ukazuje život pokrsteného v spoločenstve s Kristom, s jeho smrťou a vzkriesením.

Pre mňa je zvlášť dôležitý fakt, že vrchol rebríka, jeho posledné stupne, sú zároveň základnými cnosťami, počiatočnými a najjednoduchšími. Sú to viera, nádej a láska. Nie sú dostupné len mravným hrdinom, ale sú darom od Boha všetkým pokrsteným: v nich rastie aj náš život. Počiatok je aj koncom, východisko je aj cieľom: celá cesta vedie k čoraz radikálnejšiemu uskutočňovaniu viery, nádeje a lásky. V týchto cnostiach je prítomný celý rebrík.

Základom je viera, pretože táto cnosť spôsobuje, že sa vzdávam svojej pýchy, svojho myslenia, svojho nároku posudzovať všetko sám bez toho, aby som sa zveril druhým. Táto cesta k pokore, k duchovnému detstvu je nevyhnutná. Treba prekonať arogantný postoj, ktorý nás vedie k tvrdeniu, že ja v tomto 21. storočí to viem lepšie, ako to mohli vedieť tí vtedy. Namiesto toho sa musíme zveriť Svätému písmu, Pánovmu slovu, s pokorou pristupovať k pohľadu viery, aby sme tak vstúpili do nesmiernej šírky univerzálneho sveta, Božieho sveta. Tak porastie naša duša i vnímavosť nášho srdca voči Bohu.

Ján Klimak správne hovorí, že iba nádej nás robí schopnými žiť lásku. Nádej, s ktorou zdolávame každodenné prekážky a neočakávame úspech počas nášho pozemského života, ale na konci očakávame zjavenie sa samého Boha. Iba v tomto rozmere našej duše, v tomto prekročení seba sa náš život stáva veľkým a dokážeme znášať každodenné námahy i sklamania, dokážeme byť voči druhým dobrí bez toho, aby sme čakali odmenu. Iba ak jestvuje Boh, táto veľká nádej, ku ktorej smerujem, môžem každý deň robiť vo svojom živote malé kroky, a tak sa učiť láske. V láske sa skrýva tajomstvo modlitby, osobného poznania Ježiša: prostá modlitba, ktorá sa chce iba dotknúť srdca božského Majstra. A tak sa otvára naše vlastné srdce a učí sa od neho jeho dobrote, jeho láske.

Používajme teda tento rebrík viery, nádeje a lásky a pomocou neho dôjdeme k pravému životu. ■

preložila Mária Spišiaková

■ **Vatikánska Kongregácia pre klérus spustila nový web** na adrese www.annussacerdotalis.org. Od 19. júna je dostupný v šiestich jazykoch a kladie si za cieľ ponúknuť konkrétnu pomoc skrze duchovné texty, materiály a dokumenty týkajúce sa Roka kňazov. (ČTK)

■ **Jubilejný rok venovaný sv. Pavlovi sa skončil 28. júna.** V Bazilike sv. Pavla za hradbami pri tejto príležitosti Benedikt XVI. predsedal slávnostným večerám za účasti predstaviteľov Konštantínopolského ekumenického patriarchátu.

■ **Vatikánski archeológovia objavili najstarší portrét apoštola sv. Pavla** zo 4. storočia. Informáciu zverejnil 28. júna vatikánsky denník *L'Osservatore Romano*, podľa ktorého sa podobizeň svätého Pavla nachádza na stene katakomb Santa Tecla v blízkosti Baziliky sv. Pavla. (VR)

■ **Otvorili Pavlovu kaplnku Apoštolského paláca**. Kaplnka bola po reštauračných prácach 4. júla slávnostne inaugurovaná. Sú v nej zachované dve fresky majstra Michelangela – *Obrátenie sv. Pavla* a *Ukrižovanie sv. Petra*.

■ **Rusíni sa stretli na medzinárodnej úrovni.** V Ruskom Kerestúre v Srbsku a v Petrovciach v Chorvátsku sa 4. – 7. júna uskutočnil jubilejný 10. svetový kongres Rusínov a 4. svetové fórum rusínskej mládeže. Na rokovania kongresu sa zúčastnilo takmer 200 účastníkov z 10 členských štátov. Predmetom programu bola situácia Rusínov v jednotlivých štátoch, zmena stanov kongresu, otázka prijatia Ruska ako asociovaného člena a ďalšie otázky. Novým predsedom Svetovej rady Rusínov sa stal Đjura Papuga zo Srbska. Delegáti Svetového fóra rusínskej mládeže si zvolili za predsedu Martina Karáša zo Slovenska.

Peter Krajňák st.

■ **Nová encyklika Benedikta XVI. *Caritas in veritate*** bola predstavená vo vatikánskom tlačovom stredisku 7. júla. (VR)

■ ***Milostný vzťah s pravdou* je názov nového biografického filmu** o súčasnom Svätom Otcovi zobrazujúcom obdobie od jeho detstva až po prvé roky pontifikátu.

Svätý Otec ďakoval členom *Diel na pomoc východným cirkvám*

„Srdečne pozdravujem arcibiskupa sekretára Mons. Cyrila Vasiľa, ktorý bol nedávno vymenovaný, ako aj spolupracovníkov dikastéria" – takto začal 25. júna Svätý Otec príhovor členom a priateľom *Diel na pomoc východným cirkvám (ROACO)*, ktorí sa zišli na 2. výročnom zasadnutí. Benedikt XVI. sa im prihovoril štyrmi jazykmi – po taliansky, po francúzsky, po anglicky a po nemecky. Všetkým sa poďakoval za prácu, ktorú vykonávajú v prospech východných spoločenstiev v oblastiach, ktoré spravuje Kongregácia pre východné cirkvi, ako aj v mnohých ďalších oblastiach sveta, v ktorých sa „synovia katolíckeho východu a ich pastieri snažia budovať pokojné spolunažívanie s veriacimi iných kresťanských vierovyznaní a iných náboženstiev".

Svätý Otec si zaspomínal na nedávnu púť do Svätej zeme, počas ktorej zažil veľa milostí, keď sa prihováral katolíckym spoločenstvám. „Mohol som pripomenúť kresťanom v týchto oblastiach v ich ekumenickej a medzináboženskej zodpovednosti, aby udržiavali ducha Druhého vatikánskeho koncilu. Obnovujem moju modlitbu a moju výzvu za skončenie vojen, násilností, nespravodlivosti. Chcem vás uistiť, že univerzálna Cirkev je na strane všetkých našich bratov a sestier, ktorí žijú vo Svätej zemi. Vyzývam vás, členov *Diel na pomoc*, aby ste pokračovali v podpore charitatívnych aktivít v dôvere nasledovníkovi Petra."

V závere Svätý Otec vyzdvihol výchovu Božieho ľudu a vyzval na ešte väčšiu starostlivosť o kňazov a podporu seminaristov. Počas slávnosti pri otvorení tohto roka zveril Kristovmu srdcu a Nepoškvrnenej Matke Panne Márii všetkých kňazov sveta, so špeciálnou spomienkou na tých, ktorí na východe, ako aj na západe prežívajú chvíle ťažkostí a skúšok.

Triduum v Užhorode pripomenulo významné výročia Mukačevskej eparchie

Posledné júnové dni v Zakarpatskej Ukrajine prebehli v znamení významných výročí gréckokatolíkov Mukačevskej eparchie. Bolo to 60 rokov od násilnej likvidácie Gréckokatolíckej cirkvi sovietskou mocou a zároveň 20. výročie vystúpenia umlčanej Cirkvi z podzemia. Týmito témami sa v piatok 26. júna 2009 zaoberala aj medzinárodná vedecká konferencia na pôde Užhorodskej gréckokatolíckej duchovnej akadémie bl. Teodora Romžu. Zúčastnili sa na nej teológovia – klerici i laici nielen z Ukrajiny, ale aj z Ríma, Maďarska a USA. Slovensko zastupoval dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity prof. Peter Šturák.

Na pôde akadémie a seminára prebiehali aj ďalšie podujatia sprevádzajúce trojdňovú slávnosť. Vladyka Milan Šášik, apoštolský administrátor Mukačevskej eparchie, požiadal Apoštolskú penitenciáriu Svätej stolice o plnomocné odpustky pre pútnikov. Ohlas z Vatikánu bol kladný, a tak tisíce veriacich nielen z Podkarpatska, ale aj z Maďarska alebo Slovenska mohli čerpať duchovné dobrá pri relikviách bl. Teodora, ktoré po prvýkrát po šiestich rokoch opustili na dva dni užhorodskú Katedrálu Povýšenia svätého Kríža a boli vystavené v novej seminárnej Cerkvi Prenesenia ostatkov bl. Teodora Romžu.

Snímka: img3.rajce.idnes.cz

Užhorodská katedrála

V sobotu 27. júna bola slávnostná archijerejská svätá liturgia, ktorej hlavným celebrantom i kazateľom bol vzácny hosť – vladyka Cyril Vasiľ, arcibiskup, sekretár Kongregácie pre východné cirkvi. V úvode svätej liturgie bol prečítaný pozdravný list štátneho sekretára Svätej stolice kardinála Tarcisia Bertoneho. Po slávnostnej svätej liturgii sa zo seminára, ktorý je na predmestí Užhorodu – v časti Minaj, pohla slávnostná procesia s relikviami bl. Teodora na trojkilometrovú cestu ulicami Užhorodu do katedrály, ktorá sa týči na hradnom kopci nad Uhom. Jednou zo zastávok sprievodu bol pamätník obetiam proticirkevných represálií komunistického sovietskeho režimu, kde sa prítomní pomodlili panychídu.

Odpustová slávnosť pripadla na nedeľu 28. júna, čo je chrámovým sviatkom seminárnej Cerkvi Prenesenia ostatkov bl. Teodora. Za hojnej účasti Božieho ľudu sa tak zavŕšili požehnané trojdňové cirkevné slávnosti katolíkov byzantského obradu.

Vladimír Teodor Miroššay

ZUŠ sv. Cecílie v Sečovciach ukončila rok absolventským koncertom

(Sečovce, Eva Ďubeková, Patrik Moškurjak) V piatok 5. júna 2009 sa prví absolventi Základnej umeleckej školy sv. Cecílie prezentovali svojím umením na záverečnom absolventskom koncerte. Jedenásť absolventov hudobného, výtvarného a literárno-dramatického odboru sa spolu so svojimi pedagógmi zúčastnilo v školskej kaplnke na ďakovnom akatiste, ktorý viedol otec Štefan Ančočik, duchovný správca školy, za účasti otca Petra Oreniča, riaditeľa Eparchiálneho školského úradu v Košiciach. Ďakovný akatist bol ukončený požehnaním tabla absolventov a ich pedagógov.

Po prepustení nasledoval koncert v divadelnej sále Spojenej školy v Sečovciach. Každý absolvent hudobného odboru sa predstavil dvoma skladbami, absolventi literárno-dramatického odboru sa prezentovali kolektívnou recitáciou a výtvarníci vystavenými prácami. V programe vystúpila školská hudobná skupina a Komorný spevácky zbor sv. Cecílie. Záver patril gratuláciám a ďakovaniam. Riaditeľka školy Mgr. Eva Ďubeková popriala absolventom veľa úspechov, lásky, Božieho požehnania a sily, aby aj naďalej mohli rozdávať krásu svojím umením a talentom. Poďakovanie patrilo všetkým pedagógom školy aj od absolventky Lenky Feketeovej, pani Márie Šutlákovej, zástupkyne rodičov, a od otca Petra Oreniča, zástupcu zriaďovateľa školy – Košickej gréckokatolíckej eparchie.

V prešovskej katedrále predstavili *Obrátenie Šavla*

(Prešov, Jana Tirpáková) Stará múdrosť hovorí, že lepšie je raz vidieť, ako stokrát počuť. Význam tohto výroku má svoje opodstatnenie aj v duchovnom živote, čo môžu dosvedčiť aj tí, ktorí sa 8. júna v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove zúčastnili na predstavení *Obrátenie Šavla*. Na príprave predstavenia sa počas celého roka aktívne podieľali stredoškoláci a vysokoškoláci, členovia Gréckokatolíckeho mládežníckeho pastoračného centra v Prešove. Celú hru hudbou a spevom dopĺňal študentský spevácky zbor pôsobiaci pri centre.

Súčasťou vystúpenia bolo aj odovzdanie knihy *Listy sv. apoštola Pavla*, na ktorej sa s požehnaním otca arcibiskupa a metropolitu Jána Babjaka pracovalo od októbra 2008 do mája 2009. Zvláštnosťou je, že ide o ručne prepisované texty.

V závere podujatia boli adresované poďakovania tým, ktorí sa pričinili o vznik divadelného predstavenia – scenáristke, režisérke, skladateľovi a všetkým členom divadelnej i hudobnej zložky.

Obrovskou odmenou pre účinkujúcich študentov boli okrem veľkého aplauzu publika aj milé a povzbudivé slová otca arcibiskupa.

V Košiciach slávnostne ukončili Rok sv. Pavla

(Košice, Michal Hospodár) Jedna z piatich košických gréckokatolíckych farností na sídlisku Terasa prežívala záver Roka sv. Pavla veľmi intenzívne. Vo farskom chráme, zasvätenom týmto apoštolským kniežatám, sa už od štvrtka 25. júna stretávali veriaci, aby sa cez duchovnú obnovu pripravili na chrámový sviatok. V tematických príhovoroch sa odkryla slabosť i sila veľkého apoštola národov, ktorý po svojom obrátení patril už iba Kristovi. V nedeľu ráno sa veriaci stretli s arcibiskupom Cyrilom Vasiľom SJ a vypočuli si jeho slová o tom, že Boh pracuje s každým človekom, aj s hriešnikom. Z tejto skutočnosti pramení nádej na vlastnú dokonalosť. Pri druhej sv. liturgii otec Pavol Bardzák vyzdvihol celkové zameranie sv. Pavla na to podstatné: na Krista. Odpustová slávnosť bola príležitosťou na získanie úplných odpustkov.

V pondelok, na samotný sviatok, zavítal do farnosti vladyka Milan Chautur, košický eparcha. Slávením archijerejskej liturgie ukončil v Košickej eparchii spomenutý tematický rok. V kázni poukázal na to, že prostredníctvom príkladu a svedectva apoštolov Petra i Pavla máme dovoliť Kristovi, aby nás zaujal.

V závere slávnosti nasledovala modlitba za milosť vytrvania vo viere v rodinách a miestny farár otec Jozef Miňo sa poďakoval za spoluprácu pri príprave odpustu všetkým zainteresovaným. Slávenie spevom obohatil Katedrálny zbor sv. Cyrila a Metoda z Košíc.

■ ***Východokresťanské sakrálne pamiatky v slovensko-poľsko-ukrajinskom pohraničí*** boli témou medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorú 19. – 20. júna 2009 organizovalo SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Pozvanie prijali nielen domáci odborníci, ale aj hostia z Ukrajiny (okrem iného z Akadémie vied Ukrajiny), Poľska a Maďarska. Gréckokatolícku cirkev na Slovensku svojimi príspevkami reprezentovali M. Mojzeš, A. Škoviera, ktorí vystúpili v rámci úvodného plenárneho zasadnutia, a M. Glevaňák v sekcii venovanej písomným pamiatkam (konkrétne liturgickým textom). Jedným zo základných bodov rezolúcie je perspektíva systematického stretávania sa odborníkov v danej oblasti.

Valéria Juríčková

■ **Prešovská katedrála má konečne „pôvodný" ikonostas.** V piatok 19. júna, na sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, keď sa začal Rok kňazov aj v Prešovskej archieparchii, slávil prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove archijerejskú svätú liturgiu, v závere ktorej posvätil nové diakonské dvere na ikonostase katedrály, ktoré dal zhotoviť.

■ **V Livovskej Hute posvätili 21. júna nový ikonostas.** Očakávania veriacich boli sústredené na návštevu vladyku Jána Babjaka SJ, prešovského arcibiskupa a metropolitu, ktorého privítal starosta obce slovom i tradičným chlebom a soľou. Dôvodom návštevy bola posviacka obnoveného prestola a nového ikonostasu. Počas archijerejskej svätej liturgie sa veriaci zahĺbili do pastierskeho listu. Homíliu predniesol vladyka na konci sv. liturgie. K dôstojnosti slávenia prispel Katedrálny zbor sv. Cyrila a Metoda z Košíc, v ktorom pôsobia aj dvaja rodáci z Huty. Mládežníckymi piesňami sa zapojili aj deti a mládež z Malcova.

Juraj Danko

■ **Školáci z CZŠ sv. Juraja vo Svidníku 22. júna navštívili Sigord.** V rámci školského

výletu si prehliadli areál Centra pre rodinu, vyviezli sa do Zlatej Bane, ktorá je známa súťažami v ryžovaní zlata. Po prehliadke sa žiaci vybrali na túru lesným náučným chodníkom, kde mohli obdivovať prírodu Slanských vrchov. Využili šancu obzrieť si kŕmidlá pre vysokú zver. Po návrate ich v jedálni centra čakal chutný obed v podobe guľášovej polievky a pečených buchiet.

Petra

■ **Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa v Trebišove prežívalo odpustovú slávnosť**. 24. júna, na sviatok patróna školy, sa stretli študenti so svojimi učiteľmi vo farskom chráme, kde pre nich slávil archijerejskú liturgiu vladyka Milan Chautur, košický eparcha. V príležitostnej kázni vladyka poukázal na veľkosť Jána Krstiteľa spočívajúcu v jeho pevných životných postojoch. Súčasťou slávnostného dňa bolo športové popoludnie a futbalový turnaj medzi študentmi, profesormi a kňazmi. Pestrý sviatočný a oddychový deň zakončilo agapé.

Michal Hospodár

■ **Kňaz s prebodnutým srdcom.** Táto myšlienka M. Rahnera zaznela v úvodnej prednáške otca RNDr. Jozefa Voskára, ktorý naplnený životnými skúsenosťami sa spolu s manželkou prihovoril a povzbudil diakonov a ich manželky na duchovnej obnove 25. – 27. júna v pastoračnom Centre pre rodiny na Sigorde. V prednáškach sa pozornosť sústredila na to, kto je Kristov kňaz a na biblický význam pojmov otcovstvo a kňazstvo. V závere stretnutí sa manželia Voskárovci podelili o zážitky a bohaté skúsenosti z ich kňazskej rodiny.

Ivana Halgašová

■ **V piatok 26. júna sa v 38 organizáciách v 19 mestách na Slovensku konal *Dobrovoľnícky deň 2009***. Do tejto akcie sa zapojilo 941 jednotlivcov, ktorí strávili v každej organizácii minimálne dve hodiny svojho času a odpracovali minimálne 1 882 dobrovoľníckych hodín. Išlo o prvú aktivitu, ktorá sa konala naraz v mnohých organizáciách

V Bratislavskej eparchii vyhlásili nové pútnické miesto

(Šaštín, Stanislav Gábor) V sobotu 20. júna sa v mariánskom pútnickom mieste v Šaštíne na Záhorí konala prvá eparchiálna púť Bratislavskej eparchie ku cti Spolutrpiacej Bohorodičky. Program sa začal spevom Akatistu k Presvätej Bohorodičke, po ktorom nasledovala archijerejská sv. liturgia, ktorej predsedal vladyka Peter Rusnák za účasti kňazov a asi stovky veriacich z takmer všetkých farností eparchie. Slávnosť bola zároveň otvorením Roka kňazov v eparchii. Liturgické slávenie spevom sprevádzal Katedrálny zbor Chrizostomos pod vedením dirigenta Martina Škovieru.

Po modlitbách a po vzájomnej dohode s miestnym arcibiskupom Mons. Stanislavom Zvolenským a otcami saleziánmi vyhlásil vladyka Peter Baziliku Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne za pútnické miesto Bratislavskej eparchie s pravidelnou každoročnou púťou na deň Spolutrpiacej Bohorodičky (vždy v sobotu po sviatku Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, milujúceho ľudí). V latinskom obrade sa slávi pamiatka Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, 15. septembra a práve symbolom tejto úcty je šaštínska bazilika.

Vo svojom príhovore vladyka privítal všetkých kňazov a veriacich z blízkych i vzdialenejších farností eparchie a poďakoval im za to, že konali túto cestu. „Často sa veľké veci začínajú nenápadne," zdôraznil vladyka. „Zakladáme tu novú tradíciu odpustu v našej eparchii. Dal by Boh, aby sme za rozrastali a možno o niekoľko rokov to tu zaplníme celé."

Ďalej sa vladyka zameral na Rok kňazov. Vyzval kňazov k vernosti, horlivosti, aby najprv hľadali Božie kráľovstvo a všetko ostatné dostanú navyše. Ako povedal, často vidíme nešťastných a zlomených kňazov, ktorí to robili opačne. Hľadali najprv všetko ostatné, a Božie kráľovstvo nakoniec. Ale tak to nefunguje. Vladyka zdôraznil, že v tomto roku sú kňazi pozvaní k vernosti, horlivosti, väčšej autentickosti a obráteniu k ich pravej identite, ktorá má byť odrazom Krista.

Slávenie Sviatku narodenia sv. Jána Krstiteľa v Prešove

(Prešov, Ľubomír Petrík) Nebeského patróna Prešovskej archieparchie sv. Jána Krstiteľa si na sviatok jeho narodenia 24. júna uctili laickí veriaci a kňazi spolu s arcibiskupom a metropolitom Jánom Babjakom SJ a emeritným

Snímka: Martin Roman

prešovským biskupom Jánom Hirkom slávením archijerejskej svätej liturgie v prešovskej Katedrále sv. Jána Krstiteľa. Svätú liturgiu koncelebroval aj otec Ján Hrustič, titulárny kanonik, ktorý 17. júna oslávil životné jubileum – 85. narodeniny.

Na konci svätej liturgie obom vladykom – Jánovi Babjakovi SJ a Jánovi Hirkovi k meninám a otcovi Jánovi Hrustičovi aj k narodeninám zablahoželal v mene všetkých protosynkel Prešovskej archieparchie Marcel Mojzeš. Emeritný otec biskup Ján Hirka podaroval prešovskému arcibiskupovi a metropolitovi zlatý kríž s ozdobami, ktorý on dostal ako dar pri svojej biskupskej vysviacke 17. februára 1990 od vtedajšieho pittsburského arcibiskupa a metropolitu Štefana Jána Kočiška.

V homílii sa kancelár Gréckokatolíckeho arcibiskupského úradu v Prešove Ľubomír Petrík zameral na vetu, ktorú napísal Zachariáš, otec sv. Jána Krstiteľa: „Ján sa bude volať". Tá veta je totiž veľmi výrečná, pretože je „znakom obrátenia, znakom nového zmýšľania Zachariáša. Počas dlhého mlčania mohol prerozjímať svoj postoj k Bohu a teraz nanovo uveril, že nie je nič dôležitejšie, múdrejšie a lepšie ako to, čo hovorí Boh. Predtým, keď sa mu zjavil Pánov anjel a zvestoval mu narodenie syna, neuveril, pretože žiadal znamenie: ‚Podľa čoho to poznám?'". Napriek tomu, že Božie slovo hovorí o Zachariášovej spravodlivosti pred Bohom a jeho bezúhonnom zachovávaní všetkých Pánových prikázaní a ustanovení, „aj on potreboval obrátenie a zakúsiť Božiu moc vo svojom živote. Boh aj každého z nás pozýva k obráteniu, aby sme sa stíšili pred Bohom a uznali majestát jeho Slova – Ježiša Krista v našom živote," zaznelo ďalej v homílii.

Na poludnie 24. júna vladyka Ján Babjak SJ privítal v arcibiskupskej rezidencii v Prešove przemyšliansko-varšavského gréckokatolíckeho arcibiskupa a metropolitu Ivana Martyniaka a jeho protosynkela. Ako povedal, ide o najbližšie gréckokatolícke metropolie, medzi ktorými sa buduje obojstranné bratské a priateľské spoločenstvo.

Subdiakonát a diakonát v Prešove

(Prešov, Ľubomír Petrík) Kňazské rady Prešovskej archieparchie sa v nedeľu 28. júna rozrástli o desiatich novokňazov, ktorých v Katedrále sv. Jána Krstiteľa vysvätil prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ. Miloš Baran, Peter Demjanovič, Peter Halgaš, Peter Hrib, Jaroslav Kačmár, Michal Kuruc, Peter Lach, Michal Pavlišinovič, Slavomír Tarasovič a Ján Vasiľ sa počas archijerejskej svätej liturgie stali vkladaním rúk vladyku Jána kňazmi.

Snímka: Peter Lach

Duchovné cvičenia

Archijerejskú svätú liturgiu spolu s vladykom Jánom slávil aj vzácny hosť – arcibiskup Cyril Vasiľ SJ, ktorý predniesol homíliu. Zameral sa v nej na slová ustanovujúcej modlitby: *„Božestvennaja blahodáť* – Božia milosť, ktorá chorých vždy uzdravuje, a to, čo im chýba, dopĺňa, ustanovuje bohabojného diakona na presbytera. Prosme, aby naň zostúpila milosť Presvätého Ducha a všetci volajme: Pane, zmiluj sa." Oprel sa o nedeľné evanjelium, v ktorom stotník prosí Krista, aby uzdravil jeho chorého sluhu. Povedal, že kňazstvo sa formuje počas života, ale dozrieva až vložením rúk biskupa, lebo Božia milosť uzdravuje všetko, čo je nedokonalé. Vtedy sa rozplývajú pochybnosti. Ako ďalej zdôraznil, „kňaz má byť v prvom rade dobrým človekom. Má byť zhovievavý k slabostiam druhých. Aby mal zdravé ľudské správanie". Ide tu o prepojenie prirodzenej ľudskosti a nadprirodzenej Božej milosti. Ľudia od kňaza neočakávajú na prvom mieste, že bude vynikajúco teologicky vzdelaný, ale to, aby bol dobrý, ľudský, láskavý a trpezlivý. Pripomenul aj skutočnosť, že od kňaza sa očakáva veľa. Ale nielen od neho, ale aj od jeho manželky, rodiny. „Kňaz nemôže podávať veľké duchovné výkony, ak v jeho rodine niečo nie je v poriadku," dodal vladyka Cyril.

Novokňazi sa poďakovali obom vladykom. Vladykovi Cyrilovi sa s úctou poďakoval aj vladyka Ján, ktorý okrem iného povedal, že v službe sekretára Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme „reprezentuje našu cirkev pred svetom". Poprial mu, aby ho v tejto zodpovednej službe v Rímskej kúrii sprevádzala Božia milosť.

Choňkovčania oslávili okrúhle výročie

(Choňkovce, Ján Poprik, Mária Pešeková) Obec Choňkovce v okrese Sobrance si v tomto roku pripomína 600 rokov prvej písomnej zmienky. Od 18. stor. tu už pôsobili gréckokatolícki farári. Terajší chrám zasvätený Zvestovaniu Presvätej Bohorodičke bol postavený v roku 1898. Súčasným administrátorom farnosti je Mgr. Jozef Fabišík.

Výročie obce oslávili Choňkovčania 27. – 28. júna viacerými akciami. Nechýbali duchovné podujatia v miestnom chráme, kde účastníkov osláv privítal starosta obce Ján Skyba. V sobotu popoludní sa uskutočnila cyrilo-metodská akadémia, ktorú pripravil spevácky zbor Chryzostomos z Vranova nad Topľou pod vedením Andreja Lakatoša. Vznik a históriu cyrilo-metodského spolku priblížil podpredseda Ján Poprik. Prítomným sa prihovoril aj predseda Spolku sv. Cyrila a Metoda otec Michal Hospodár, ktorý následne slúžil s otcom Jozefom Fabišíkom sv. liturgiu a predniesol homíliu. Liturgické obrady umocnil svojím nádherným spevom vranovský zbor s dirigentkou Evou Lakatošovou.

Snímka: Tomáš Pešek

Oslavy vyvrcholili v nasledujúci deň, keď do obce zavítal vladyka Milan Chautur spolu so sprievodom, aby tu slávil sv. liturgiu. V slávnostnej homílii pripomenul, že je dôležité, ako človek žije svoj život, ako je žiaduce neustále posilňovať vieru, aby bola živá. Na záver vladyka Milan Chautur posvätil symboly obce – vlajku, erb a pečať. Oslavy pokračovali pohostením a bohatým kultúrnym programom za účasti občanov a rodákov, ktorí sa tu zišli v hojnom počte.

na Slovensku

■ **Spoločenstvo novinárov *Network Slovakia* zmenilo stanovy.** Občianske združenie *Network Slovakia* prijalo nový „podtitul" – spoločenstvo katolíckych žurnalistov. Po zmene stanov sa obdobie pôsobnosti výkonnej rady predĺžilo z dvoch na tri roky. Zaniklo podporujúce členstvo pre ľudí starších ako 35 rokov. Takéto zmeny vyplývajú z valného zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo v sobotu 27. júna v Bratislave.

■ **Francúzsky kardinál Philippe Barbarin sa na svojej púti do Levoče zastavil v Nitre**. V sobotu 4. júla si v Nitre uctil spolupatrónov Európy – svätých Cyrila a Metoda a pozdravil emeritného biskupa kardinála Jána Chryzostoma Korca a diecézneho biskupa Viliama Judáka. Kardinál Barbarin ocenil ambíciu kléru Nitrianskej diecézy zorganizovať na budúci rok v rámci Roka kňazov púť do Arsu.

■ **Vznikla e-mailová služba pre kňazov**. Komisia pre klérus KBS v spolupráci s vydavateľstvom Cittá Nuova a SSV prináša počas Roka kňazov možnosť denného rozosielania osobitného servisu vo forme krátkeho zamyslenia. Služba je bezplatná a je určená predovšetkým kňazom a tým, ktorí ich duchovne na ich ceste sprevádzajú. Zamyslenia budú rozosielané denne na adresy záujemcov a štvrťročne vyjdú i v knižnej podobe vo vydavateľstve SSV.

■ **Kňazi poďakovali za 35 rokov kňazstva.** 24 kňazov sa 6. – 7. júla 2009 stretlo v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne. Ich kňazská vysviacka sa uskutočnila v roku 1976 v bratislavskom Dóme sv. Martina. Medzi jubilantmi boli prítomní: Mons. Bober, Mons. Imrich, J. Dugas, V. Boháč, G. Székely, A. Mojžiš, M. Babčák, G. Ragan, A. Stahovec, J. Šechný a iní. Jubilanti si v neformálnych chvíľach zaspomínali na študentské časy a podelili sa so skúsenosťami z pastorácie.

(neoznačené správy sú zo servisu TK KBS)

Keď nechýba radosť a dobrá nálada

Michal HOSPODÁR, Peter JAKUB

Košice

Fatimská sobota 6. júna v pútnickom Klokočove bola súčasne stretnutím tohtoročných prvoprijímajúcich detí z farností Košickej eparchie. V tradičnej biblickej katechéze Róbert Jáger predstavil spojenie s Kristom v Eucharistii ako najmocnejšie puto človeka s Bohom. Svätú liturgiu slávil Vladimír Tomko, protosynkel Košickej eparchie. V kázni pripomenul, že Eucharistia je tajomstvo, ktoré nechápeme rozumom, ale dá sa k nemu priblížiť vierou. „Ak prijímame Eucharistiu, rozmnožuje sa v nás Boží život a Božia láska." Vyzval rodičov, aby príkladom živej viery potvrdzovali pred svojimi deťmi dôležitosť sviatostného života. Po svätej liturgii bol Moleben k Presvätej Bohorodičke zakončený zasväcujúcou modlitbou za rodiny.

Pre prítomné deti organizátori pripravili niekoľko druhov zábavno-súťažných aktivít. Niektorí si vyskúšali presnosť v hádzaní do kolkov, ďalší šikovnosť v preliezaní rebríka a v ďalších disciplínach. No väčšina sledovala živé predstavenie s názvom ***Môj obraz***, ktoré prišli zahrať deti a mládež z umeleckej školy vo Vyšnom Orlíku. Rodičia detí mali možnosť sledovať v chráme odborný výklad Dr. Ireny Farkašovej o zvládaní problémov pri dospievajúcich deťoch. Ani miestami jemný dáždik nedokázal prekaziť atmosféru čistej radosti z modlitby a hry. Vďaka za tento požehnaný deň patrí aj Komisii pre rodinu a Trebišovskému protopresbyterátu.

Prešov

27. júna sa v Jakubanoch stretli prvoprijímajúce deti z celej Prešovskej archieparchie s otcom arcibiskupom Ján Babjakom SJ. V Chráme sv. Petra a Pavla všetci prítomní spoločne slávili archijerejskú sv. liturgiu, ktorú svojím spevom spestril zbor detí zo Starej Ľubovne. Na svätej liturgii sa zúčastnilo 600 detí spolu s rodičmi

a svojimi kňazmi. Vladyka Ján v príhovore poukázal na vzácny dar, ktorý deti prijali – živého Ježiša – a na skutočnosť, že všetci sme chrámom živého Boha.

Pán pre účastníkov stretnutia pripravil veľké dobrodenie. Vypočul naše prosby za dobré počasie. Jeho láska sa zázračne prejavila aj v tom, že aj napriek silnému rannému dažďu a zamračenému okoliu

obdaril účastníkov slnečným poobedím. Po sv. liturgii sa deti mohli osobne porozprávať s otcom arcibiskupom a položiť mu rôzne otázky. A bolo ich mnoho. Dozvedeli sa napríklad aj to, že otec arcibiskup Ján je vášnivým hubárom a milovníkom prírody. V doobedňajšom programe svojím vystúpením prítomné deti poučilo a pobavilo

divadielko detí z Vyšného Orlíka a divadielko, ktoré pripravili bohoslovci gréckokatolíckeho seminára. Nasýtení dobrým guľášom sa vydali dobyť vojenskú stredovekú pevnosť pod Staroľubovnianskym hradom. Tam malých i veľkých zvedavcov už čakali historické postavy z krajiny Narnia, ktorí ich privítali salvou z dela. Lev Aslan, kráľ Peter, Zuzana, Lucka, princ Kaspián a iné známe i menej známe postavičky očarili mnohé deti, a každý si mal možnosť vyskúšať aj skutočný Petrov meč.

Na deti čakalo mnoho úloh (získavali silu, rozvahu, trpezlivosť, zhovorčivosť veveričky, dôveru, nebojácnosť, lásku, múdrosť, priateľstvo a iné), cez ktoré mohli oslobodiť kráľovstvo Narnie. Nechýbala jazda na koni, lukostreľba, staroveký tenis, ručné zhotovovanie krížikov, visiace prekážky, mostíky, lezecká sieť... Záverečná modlitba a salva z dela zavŕšili toto nádherné stretnutie. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek – a mnohí nemalým – spôsobom pričinili o toto nádherné stretnutie. ■

Snímky: Peter Jakub a Peter Hospodár

Rozhovor so sr. **Briege McKennovou OSC**, rehoľnou sestrou z Kongregácie činných klarisiek z USA

Čo vás priviedlo na Slovensko?
Spolu s otcom Kevinom Scallonom CM sme boli pozvaní sr. Helenou Torkošovou OSF a otcom Imrichom Degrom, aby sme ohlasovali evanjelium.

Aké dojmy vo vás zanechal tento čas?
Obrovská viera. Bola som veľmi dotknutá duchovnými cvičeniami v Košiciach s kňazmi a seminaristami. Ďakujem Bohu za vieru, ktorú tu máte. Je tu nádherná viera.

Modlitbami za uzdravenia slúžite hlavne kňazom. Prečo?
Dávam duchovné cvičenia pre kňazov a nehovorím len o uzdravujúcej sile a uzdravení. Slúžim kňazom po celom svete a v rámci toho sa modlím za uzdravenia, ale prevažne hovorím o Eucharistii, ktorá je spojená s uzdravením. Nekladiem ruky, nemodlím sa modlitbu príhovoru takto. Privádzam ich k tomu, aby sa pozerali na Ježiša. Oveľa dôležitejšie to, že ľudia sú obnovení vo svojej duši, a to, aby som im predstavila toho, ktorý uzdravuje. A on je stále pri nich. Dnes odídem zo Slovenska, ale každý deň máte Ježiša na oltári. Ak by si niektorí povedali: „Sestra Briege odišla a nedostal som sa na modlitbu," pre mňa by to znamenalo, že som zlyhala. Ježiš mi povedal: „Áno, budeš sa modliť za uzdravenie, ale musíš predstavovať toho, ktorý uzdravenie dáva." Je to nádherná sloboda – nemusím obraňovať Ježiša a obávať sa toho, že je predo mnou tisíc ľudí. To jediné, čo im potrebujem povedať, je Ježiš.

Prečo však robíte duchovné cvičenia práve pre kňazov?
Nemyslíte si, že kňazi sú práve tí, ktorí boli špeciálne vybratí, aby nám prinášali Ježiša? To sú muži, ktorí vždy dávajú, a tak Ježiš chce dať niečo im.

Čo potrebujú slovenskí kňazi?
Potreby kňazov na celom svete sú rovnaké. Kultúrne potreby sú iné, ale základná potreba je byť svätý, žiť povolanie zasväteného človeka. Tie isté duchovné cvičenia, ktoré dávame v Japonsku, dávame aj na Slovensku. Problémy nielen medzi laikmi sú tie isté – materializmus, sexualita, promiskuita, drogy... Niektorí sú do toho viac ponorení, ale prichádzajú, a to je dobre.

Dada Kolesárová

Slovenský jazyk obsahuje nejedno cudzojazyčné slovo. Je ním aj slovo gospel, ktoré sa u nás udomácnilo na označenie modernej kresťanskej hudby.

Gospel v škatuli?

Anton MESÁROŠ

Gospelová hudba zahŕňa všetky hudobné žánre modernej hudby – folk, pop, rock atď., pričom sa vo všeobecnosti spája najviac s černošskými spirituálmi, ktoré sú úzko spojené s kresťanskými hodnotami a myšlienkami. Pre kresťanskú hudbu produkovanú na Slovensku by bolo iste lepšie nájsť priliehavejší názov. Ten však slovenská kresťanská hudobná moderna ešte stále hľadá.

Gospel na scéne

Gospelová slovenská hudobná scéna v sebe ukrýva studňu pokladov, ktorých inšpiráciou sú v prvom rade slová Svätého písma, ale i súčasný život. Cieľom gospelu (predovšetkým v textovej podobe) je odovzdávať spoločnosti, rodine a jednotlivcom iné myšlienky ako tie, ktoré prezentuje svetská hudobná scéna. Dôkazom sú desiatky kvalitných hudobných kapiel a stovky kresťanských sólistov, napr. Lamačské chvály, Kapucíni, Mária Podhradská, Rišo Čanaky, Peter Milenký, Kerygma, Timothy, Križiaci, Jerichove trúby, Tretí deň, Michal a Lukáš Hirkovci, Rieka života, S2G band, James Evans, Metelica, Slnovrat, Stanley a pod. Nezastupiteľnú úlohu majú hudobné telesá, ktoré najčastejšie účinkujú pri nedeľných liturgiách a kresťanských podujatiach. Aj preto sa gospel často nesprávne stotožňuje s hudbou, ktorá je obmedzená múrmi kostolov a kláštorov.

(Ne)akceptovaní vo svete

Dostávame sa tak k istému modelu chápania gospelu na Slovensku, ktorý sa odráža v jeho akceptácii, resp. neakceptovaní v profánnom priestore, ktorý sa snaží gospel na Slovensku dobíjať. Ide predovšetkým o rôzne médiá, ale i hudobné festivaly v rámci Slovenska. Skutočnosť, že sa gospelová scéna usiluje o širokú akceptáciu v profánnych médiách a neuspokojí sa s vyčleneným priestorom, pramení z jeho podstaty šíriť svoje myšlienky a hodnoty. Až na zopár výnimiek sa jej v oblasti akceptácie profánnou spoločnosťou nedarí. Prečo? Je slovenský gospel obsahovo a interpretačne málo kvalitný? Alebo sú jeho myšlienky pre rádiá nezaujímavé? Vo všetkom môže byť trocha pravdy. Treba jednoznačne odmietnuť to, že gospel nie je zaujímavý a nespĺňa požiadavky kvality. Za svoje dvadsaťročné pôsobenie vyprodukoval kvalitné kapely a interpretov. Mnohí z nich sa na hudobnej scéne neskôr presadili hudbou, ale predovšetkým textami, ktoré nehovoria priamo o Bohu a nepoužívajú kresťanskú lexiku, ale smerujú k pozitívnym hodnotám, a práve takýmto spôsobom oslovujú ľudí bez rozdielu vierovyznania.

Uniformita

Autori gospelu, kresťanskí hudobní skladatelia a interpreti

„nosia na sebe oblek“, podľa ktorého ich rozoznáme. Jedni kresťanstvo schovávajú v jeho vnútornom vrecku, iní majú kresťanský obsah ako ozdobnú vreckovku na vonkajšej strane. Ak by cesta gospelu bola iba jedna, neboli by na scéne napr. Martin Husovský, Katka Koščová a ďalší im podobní. Nepochybujeme o potrebe gospelu, v ktorom je obsahovo na prvom mieste Boh a je to aj priamo vyjadrené. Ale niekedy v kresťanských skladbách často do textu vkladáme slovo Boh násilne. Akoby autori skladieb nedokázali svoju skúsenosť z viery vyjadriť poetickejším, sviežejším spôsobom. Toto môže byť jedna z príčin, prečo gospel nie je viac akceptovaný.

Na Slovensku je to tak...

Je jedno, akú rozhlasovú stanicu naladíte. Niekoľkokrát za deň počujete tie isté hity tých istých autorov, tých istých interpretov. Len sporadicky (keď nejaká „šou“ objaví novú tvár) zaznamenáme, že sa na slovenskej hudobnej scéne deje niečo nové. Je to iste veľmi povrchné. Paradoxne sa to deje práve v dobe, keď vo všetkých oblastiach života existuje neuveriteľná rozmanitosť výberu. Rádiá však nevedia prekročiť vlastný tieň a ponúknuť poslucháčom viac ako všednosť. Je hluchotou a možno aj niečím zámerom nevidieť (či vlastne nepočuť) skvelé gospelové skladby.

Snímka: www.myriadmusic.net

Boh ťa má rád

Anton Mesároš

Majme radi život,
ktorý nám náš Pán dal.
Jednému zlato, striebro,
ďalšiemu mu bol bronz dal.
Či máš krásne šaty
a či plno záplat na sebe,
starostlivo s veľkou láskou
je vždy pri tebe.

Boh ťa má rád – náš kamarát.

Každého podľa talentov
Pán Boh bude súdiť.
Vo svetle kráčať môžeš
a či vo tme blúdiť.
Mocný, múdry, slabý, krehký,
sveták, tulák či bohatý,
všetko jedno, keď dokážeš
svojich bratov ľúbiť.

Boh ťa má rád – náš kamarát.

Gospel a Katolícka cirkev na Slovensku

Pre úplnosť obrazu treba, aby sme gospel nehodnotili len zvonku – teda tak, ako ho vníma slovenská hudobná scéna, ale pozreli sa naňho aj zvnútra. Je dôležité všimnúť si, aký má k nemu postoj samotná Katolícka cirkev, ako ho vníma a ako ho podporujú otcovia biskupi a tí, ktorí majú na starosti pastoráciu mládeže.

Je viac ako zjavné, že dospievajúcej mládeži sú blízke hudba a šport. Neunaví ma opakovať to, že hudba je „hltaná“ predovšetkým mladými ľuďmi. Doslova dychtia za hitmi, neúnavne si spievajú piesne z rádií, ktoré ich pobádajú k tancu, pohybu, k životu. Prečo túto prirodzenú skutočnosť nevyužiť? Prečo cez hudbu neprehĺbiť vzťah mladého kresťana k Cirkvi? Je dobré, ak Cirkev vo svojej starostlivosti o mládež skrze rôzne formy a laické aktivity podporuje zmysluplné hudobné „vyžitia“. Tieto aktivity nesmú zostať len na ramenách laikov. Je nepochopiteľné, že Cirkev tento potenciál evanjelizácie a pastorácie nateraz nedokázala naplno využiť. Z hĺbky osobného poznania som presvedčený, že je veľká škoda, že nemáme odvahu dať gospelu na Slovensku zelenú. Mládež túži po niečom krásnom, po živote, po láske. Ide o to, aby gospel pomohol kňazom v ich úsilí prinášať do života ľudí Krista novými spôsobmi.

Konkrétne náčrty

V každej diecéze by okrem komisie pre pastoráciu mládeže bolo dobré vyčleniť aspoň jedného kňaza, ktorý rozumie slovu gospel a je schopný vytvárať rôzne hudobné kresťanské projekty na podporu festivalov, projektov a rôznych evanjelizačných ciest.

Bolo by zaujímavé pouvažovať o vytvorení systému a organizačnej štruktúry v rámci Slovenska, kde by sa všetci ***gospeláci*** mohli navzájom poprepájať a kde by sa mladé hudobné kapely mohli uchytiť. Keď nám záleží na ďalších generáciách, keď nechceme nasledovať západné krajiny, kde komercia, konzum a pohodlie úplne vytiahli ľudí (predovšetkým mladých) z kostolov a kde sa stratila naliehavosť potreby Boha v osobnom živote, je dôležité čosi v tejto oblasti spraviť. Istou cestou by bolo aj samotné vzdelávanie kresťanských umelcov v rámci teologických škôl a pod.

Hudba je rečou, ktorej rozumejú všetky generácie. Rozdiel je len v tom, že každá generácia má rada tú svoju hudbu. Väčšinou ide o hudbu svojej mladosti, keďže vtedy človek naberá a nasáva do seba to, čo sa mu ponúka a často z toho žije po celý svoj život. Preto by sme sa nemali pozerať na gospel len ako na jednu z mnohých foriem evanjelizácie. Je to veľmi prostý, jednoduchý a príťažlivý spôsob, ako formovať mladých ľudí a ako im určiť životný smer. Gospel je cesta pre širokú škálu ľudí. Nepatrí do škatule previazanej peknou stužkou.

Médiá

Nemôžem nespomenúť kresťanské Rádio Lumen a TV Lux, ktoré vo svojom vysielaní dávajú priestor kresťanským hudobníkom. Za tento priestor treba všetkým, ktorí sa podieľajú na vysielaní, poďakovať.

Ale podľa mňa je tento mediálny priestor stále primalý, zvlášť v Rádiu Lumen. Možno by sa tento priestor mohol zväčšiť na úkor „hudobných hviezd“, ktoré hrajú iné rádiá a ktoré nie sú vôbec životnými príkladmi pre mladých ľudí. Možno by práve Rádio Lumen mohlo pomôcť slovenskému gospelu, aby sa konečne ujal. Je načase rozbaliť tú odloženú škatuľu a vybaliť z nej skvost, akým je kresťanská hudba ukrytá v slove gospel. ■

HUDBE ROZUMIE KAŽDÉ SRDCE

Hudba dnes do značnej miery ovplyvňuje svet mladých. Jej hodnotu a dosah pochopili nielen umelci, ale aj rozliční špekulanti, ktorí si z nej urobili výnosný obchod. Spolu s otcom Matúšom Čekanom však poodhaľme hlbší zmysel jej existencie.

■ Ako vnímate poslanie hudby v Cirkvi a v živote veriaceho človeka?

Hudbu vnímam ako súčasť života každého človeka, nielen veriaceho. V tejto oblasti sa veľmi nevyznám, ale myslím, že je to o vnútornom prežívaní nejakej skúsenosti, či už dobrej, alebo zlej, ktorú potom dotyčný človek vyjadrí hudobne či už piesňou, alebo hrou.

V tomto kontexte by som videl aj miesto hudby v živote Cirkvi i veriaceho človeka. Keď niekto prežíva skúsenosť s Bohom, jeho hudobná tvorba ňou bude poznačená. To, akou formou to vyjadrí, je už individuálna záležitosť. Každý je iný, a preto aj forma prejavu musí byť iná. Svoju úlohu tu zohráva aj mentalita doby a prostredie, v ktorom daný človek žije a tvorí.

Pokiaľ ide o formu hudby, inú mali starovekí Židia, inú ľudia žijúci v byzantskej tradícii, inú v latinskej – každá mala svoje špecifiká a každá bola svojím spôsobom krásna, lebo vyjadrovala to, čím človek danej doby žil. Preto som presvedčený o tom, že ani v oblasti hudby Cirkev nemôže ustrnúť v štrnástom či pätnástom storočí, ale má sa hýbať dopredu, nemá sa báť nových foriem a vyjadrovať sa spôsobom, ktorému rozumie naše srdce a naša doba, čo už mnohí pochopili a robia to.

■ Aké poslanie má hudba vo vašom živote? Čo vám osobne prináša?

Pre mňa hudba znamená možnosť modliť sa inou formou, či už v pasívnej, alebo aktívnej forme. Keďže ma Boh obdaroval hudobným sluchom, vnímam hudbu ako jednu z mnohých modlitebných foriem. Bol čas, keď som sa modlil počúvajúc východné liturgické spevy, inokedy bol čas, keď som sa modlil počúvajúc piesne chvál. Neskôr prišlo obdobie, keď som začal vnímať, že mám skúsiť vytvoriť aj niečo vlastné a keď prišli prvé piesne, modlil som sa práve nimi. Boli to veľmi mocné momenty, pretože boli spojené s modlitebnou skúsenosťou, ktorá bola prenesená do piesní. V mnohých prípadoch sa tieto piesne pre svoju kvalitu ani nedostali na verejnosť, no pre mňa znamenali veľa. Neskôr som niektoré piesne ponúkol oázovému spoločenstvu a keď som videl, že ľudí oslovujú, mal som na jednej strane radosť, na druhej som cítil bázeň a vďačnosť, že Boh si ma používa ako nástroj na tvorbu hudby a tvoril som ďalej. Samozrejme, hudbu nerobím ako nejaký profesionál a striktne sa nedržím predpísaných foriem, veľmi neriešim prízvuky či slabiky, na ktorých mnohí až prehnane bazírujú, aj keď nimi neopovrhujem a prihliadam na ne. Skôr vnímam hudbu ako dar na osobnú modlitbu, pri ktorej slová väčšinou nejdú podľa predpisu. Ja sa hudbou chcem modliť. Je pravda, že niekedy prichádzajú počas modlitby iba melódie bez slov, ktorými sa modlím, v mnohých prípadoch si tieto melódie aj nahrám pre prípad, žeby z toho raz mohla byť pieseň, a neraz z melódie vyšla pieseň, pri ktorej som zažil novú skúsenosť. Teda hudba v mojom živote znamená veľa, pretože ma ťahá bližšie k Bohu.

Nedávno ste sformovali spolu s ďalšími mladými ľuďmi skupinu pod názvom *Bazilea*. Čo vás k tomu viedlo?

Je to síce nedávno, ale oficiálne spolu fungujeme už skoro dva roky. Určite prvotným úmyslom nebolo zakladať kapelu len preto, aby nejaká bola. *Bazilea* vznikala postupne a veľmi spontánne ako ovocie našich modlitieb a vnímania toho, čo v danom čase na danom mieste chce Svätý Duch urobiť. Tak sme sa postupne zozbierali a povedali si, že to skúsime. Po prvotných prebíjačkách technického charakteru sme sa začali spolu modliť a hrať. Zistili sme, že to, čo chceme spolu ako kapela robiť, je spolu sa modliť hudbou a chváliť svojho Boha za všetko, čo v našich životoch robí. Preto sa našou prioritou nestalo koncertovanie alebo vydávanie albumov, ale skôr túžba modliť sa spolu a slúžiť hudbou tam, kde treba.

Prečo vaša hudobná skupina nesie názov *Bazilea*?

Názov *Bazilea* neprišiel odrazu. Skúšali sme kadejaké názvy, ale tento sa ujal práve v súvislosti s Božím slovom z 1. listu apoštola Petra, ktoré sme dostali pri modlitbe za názov kapely: „Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla“ (1 Pt 2, 9). Keďže sme sa uzhodli, že chceme ísť a šíriť Božie kráľovstvo a hovoriť o tom, čo Boh pre nás robí, poslovenčili sme grécky výraz *basileia* – *kráľovstvo* a mali sme názov. Chvíľu sme si museli zvykať, ale ujalo sa.

Kto sa podieľa na tvorbe hudby a textov?

Texty, základnú melódiu a predstavu o piesni väčšinou prinášam ja, no hudba sa, samozrejme, dotvára do svojej konečnej podoby až na skúškach, kde sa „surový materiál“ spoločnými silami opracuje. Hudobné nápady, ktoré prichádzajú väčšinou spontánne, sa skonsolidujú a dopĺňajú do konkrétnej podoby. Keďže naše skúšky majú neraz charakter modlitby chvál, stane sa, že tá istá pieseň má na jednej skúške takú podobu, na druhej inú podľa toho, ako nás v danej chvíli vedie Boží Duch. Nebojíme sa toho, ale väčšinou to potom dávame nejako dokopy a snažíme sa ustáliť formu.

Ktorá hudba vás dokáže nadchnúť a ovplyvniť?

Kvalitná akéhokoľvek štýlu či žánru. Existujú kadejaké lacné hity, ktoré sa násilne vyprodukujú opakovaním v rádiách, no nehýbu srdcom. Kvalita hudby sa neurčuje tým, koľkokrát ju pustia v rádiu, alebo od toho, ako perfektne má urobené texty a ešte perfektnejšie produkciu, ale hlavne od toho, či sa pri jej tvorbe človek ponoril do toho, čo spieva. Som presvedčený o tom, že ak má hudba priniesť ovocie, treba sa do nej ponoriť srdcom. Pri tvorbe i pri počúvaní.

Čo môže do života miestnych cirkví prinášať typ hudby, ktorej sa venujete?

To neviem, to musia posúdiť tí, čo ju počúvajú. Som si vedomý toho, čo sa deje v hudobnom svete, že tá istá pieseň sa pre jedného stáva hitom, pre iného totálnym *prepadákom*. Ja osobne hudbu netvorím preto, aby som ňou prerazil, ale preto, aby som sa ňou modlil a ponúkol ju iným. Keď ju niekto prijme a dokáže sa ňou modliť, chvála Pánovi!

Vidíte už aj nejaké ovocie vášho stretávania sa pri hudbe?

Určitým druhom ovocia je to, že sa nám podarilo nahrať spoločný album *Príď tvoje kráľovstvo!*, no viac si cením to, že máme možnosť modliť sa spolu s ľuďmi na modlitbách chvál, ktoré sú našou prioritou.

Na čo by nemali hudobníci, ktorí sprevádzajú liturgické slávenia, pri svojom hudobnom prejave nikdy zabúdať?

Že sú nástrojmi, ktoré chce používať Boh, že podstatný a dôležitý je tu Boh a nie ich muzika, že „hluk“ a „moc piesne“ sú dve úplne odlišné veci, že každé predvádzanie sa a ukazovanie toho, „čo ja dokážem“, je skôr zacláňaním pôsobenia Svätého Ducha ako dobrou robotou. Jednoducho povedané: podstatné je hrať v pokore a láske.

za rozhovor ďakuje
Dada Kolesárová

BUKOVA HIRKA

Archieparchijalnyj odpust – Preobraženije Hospoda

1. 8. – 2. 8. 2009

Subota 1. 8. 2009

16.00 Moleben ku Hospodu Isusu Christu
17.00 Večurňa z litijov
18.00 Služba Boža, agape
20.00 Akafist
21.00 Povečerije
22.00 Isusova molitva, molitva Psalmiv

Neďiľa 2. 8. 2009

8.30 Moleben ku Presv. Bohorodici
9.00 Utreňa
10.30 Archijerejska Služba Boža, mirovaňa, Vladyka Ján Babjak SJ prešovskyj archiepiskop a metropolita Posvjacka novojereja

Serdečno Vas pozyvame

Prečo majú ženy dnešnej doby poväčšine veľmi veľký problém s poslušnosťou? A vôbec, čo je to za „výmysel Cirkvi“? Znova sú ženy tie, ktoré sú pritlačené k zemi?

Sľubujem poslušnosť

Drahomíra KOLESÁROVÁ

Nikdy som si nemyslela, že niekedy budem písať články o ženách a pre ženy. Priznám sa, že vždy som si viac rozumela s mužskou populáciou. Napriek tomu som sa vnútorne búrila proti mužskej autorite. Naozaj nie je jednoduché akceptovať vyššiu autoritu, ak...

Po mnohých skúsenostiach, rozhovoroch a modlitbách ma Boh viedol k určitému poznaniu. Problém byť poslušný akejkoľvek autorite je oveľa hlbší, ako sa na prvý pohľad zdá.

Pri manželskom sľube vo východnom obrade Katolíckej cirkvi nevesta okrem iného sľubuje svojmu nastávajúcemu aj manželskú poslušnosť. Možno ste si to nikdy do hĺbky pri manželskom sľube neuvedomili. Priznám sa, že keď som sa to pred sobášom dozvedela, musela som sa tým najprv vnútorne vyrovnať, aby som to dokázala povedať v pravde pred Božou tvárou. Prečo?

Rodinné korene

Príčiny treba hľadať v prostredí, v ktorom sa človek formuje. Od počatia je dieťa zrastené so svojou rodinou. Ak vyrastá v rodine, kde je otec autoritou, ktorej si je plne vedomý a ktorú v láske akceptujú ostatní členovia rodiny, prirodzene sa podriaďuje autoritám, ktoré prichádzajú do jeho života. Ak takéto postavenie nemá, nevytvorí si kladný vzťah k autorite. A to, že otec tou autoritou nie je, často súvisí práve s tým, že on sám neuznáva vyššiu autoritu a nepodriaďuje sa jej. Dieťa, ktoré nemá istotu, že jeho opora rodiny sa opiera o niečo vyššie, podvedome cíti, že to raz spadne. Preto sa prirodzene od takejto autority odťahuje a postupne si začína riešiť svoj život samo a vlastnými silami. No človek je stvorený tak, že potrebuje vedenie. Celý život potom hľadá nejakú inú autoritu. Keďže nie je nasmerovaný správnym smerom, stále nanovo je zraňovaný padaním „jeho autorít“ (či už sú to učitelia, priatelia, známi, lásky, alebo celebrity).

Ak žena vstupuje do vzťahu bez zdravého postoja k autorite, má obrovský problém prijať aj rozhodnutia a vedenie svojho manžela. Mieša sa v nej pohŕdanie so strachom, že rozhodnutia takejto autority aj tak dopadnú zle. Ak sa k tomu primieša ešte rozdielnosť nasmerovania, fungovania a prežívania muža a ženy, tlaky a postoje spoločnosti (napr. feministické hnutie), rozdielny spôsob výchovy a ďalšie odlišnosti, je z toho hotová katastrofa.

Aké je riešenie?

Priznám sa, že je, a zároveň nie je jednoduché. Ak do života dvoch ľudí vstúpi Boh, všetko môže usporiadať na správne miesto a viesť oboch ľudí správnym smerom, aby mohli stáť na mieste, kde ich chce mať a ktoré im je od večnosti pripravené. Bez neho je to veľmi ťažké, ak nie nemožné. Život sa potom stáva otrockým borením sa s problémami alebo únikom od nich (do iných vzťahov). Zdanlivé riešenia ponúka psychológia, no tá rieši iba dôsledky, nie koreň problému. Nedokáže uzdraviť staré zranenia a neprijatia, nedokáže zahladiť hriechy z minulosti a ich následky. To vie naozaj iba Boh. V prvom rade potrebujeme do týchto starých zranení a hriechov pozvať Boha. Odpustiť a prosiť o odpustenie, odovzdávať mu staré rany, aby ich vyčistil a zacelil.

Žena verzus muž

Vráťme sa však znova k poslušnosti ženy. Problém s poslušnosťou žien nie je iba problémom ich samotných. Je naozaj veľmi ťažké prijať v poslušnosti rozhodnutia nemúdreho muža, ktorý je plný neporiadku, chaosu a nezodpovednosti alebo človeka striehnuceho na každú chybu, despotického, ktorý neznesie iný názor, nie je ochotný pripustiť, že sa môže mýliť. Dôverovať takémuto človeku v každodennom živote (a o to viac v krízových situáciách) je takmer nemožné.

Čo na to hovorí Božie slovo?

Apoštol Pavol v Liste Efezanom hovorí o povinnosti ženy podriadiť sa a povinnosti muža milovať. V tejto súvislosti sa vynára otázka: Čo je ľahšie: poslúchať alebo milovať? Svätý Pavol poukázal na to, čo je pre obidvoch ťažšie. Pre muža milovať – je to jeho celoživotná úloha, aby sa to naučil. Pre ženu je zasa ťažšie poslúchať – to je jej celoživotná úloha. Žena prirodzenejšie prejavuje lásku a muž má zasa bližšie k disciplíne a poriadku. Preto v Liste Efezanom Pavol tak jasne píše: „Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, aby si sám pripravil Cirkev slávnu, na ktorej niet škvrny ani vrásky, ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená. Tak sú aj muži povinní milovať svoje manželky ako vlastné telá. Kto miluje svoju manželku, miluje seba samého. Veď nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev“ (Ef 5, 25 – 29). Ak budete na najbližšom obrade sobáša v chráme, všimnite si, že práve toto čítanie je doň zaradené. Hovorí o tom, že muži sú povinní milovať. Zdôrazňujem – povinní! A okrem toho sa majú za svoje manželky obetovať, aby ich posvätili očistným kúpeľom, aby ich posväcovali v tejto láske, a zároveň živiť a opatrovať, ako na záver dodáva: „...ako aj Kristus Cirkev“. To je láska cez vyliatie krvi. Ak muž nemiluje svoju manželku takouto láskou, veľmi ťažko môže očakávať jej úplnú podriadenosť.

No v tom istom liste ešte predtým apoštol Pavol píše o tom, že „ako je Cirkev podriadená Kristovi, tak aj ženy mužom vo všetkom“ (Ef 5, 24). Zdôrazňujem – vo všetkom! Božie slovo hovorí jasne. Vo všetkom znamená v každej situácii. Znamená to zveriť svoj život úplne do rúk druhého. Úplná odovzdanosť. V každej oblasti. Pozor, ide však o podriadenosť z rozhodnutia a z lásky, nie z prinútenia alebo slabošstva. Táto jednoduchá pokora a dôvera potom živí lásku muža. Žena je povolaná, aby každý deň, každú minútu zápasila so svojou nedôverou a strachom. Ak balvan dôležitých rozhodnutí dokáže odovzdať Bohu a preniesť na muža, nájde odpočinok. Pre každú ženu je veľkou úľavou, ak nemusí rozhodovať o dôležitých veciach. No musí sa potom naučiť nespochybňovať rozhodnutia toho, ktorému rozhodovanie náleží. Muži majú pomazanie vo svojich rodinách pre to, aby robili rozhodnutia a uskutočňovali ich. Ženy môžu byť poradcami. A múdry a milujúci muž počúva rady svojej múdrej a podriadenej ženy, no konečné rozhodnutie je na jeho pleciach.

Spása cez poslušnosť

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že poslušnosť a podriadenosť manželovi alebo inej autorite (pracovnej, alebo cirkevnej) vždy priniesla do môjho života veľké požehnanie. To neznamená, že som s rozhodnutím vždy súhlasila a že som nevyslovila svoj názor. Často som vo svojom vnútri polemizovala, nachádzala lepšie riešenia, odovzdávala Bohu svoje vzbury a to, aby som tieto rozhodnutia vedela prijať. Boh ma stále nanovo učí skloniť sa pred autoritou. A toto prináša do môjho života požehnanie a pokoj.

Ak by sme v úvahách zašli ešte ďalej, tento svet bol spasený cez Kristovu poslušnosť Otcovi, nie otrockú, ale vyvierajúcu z lásky.

Na záver už naozaj nemožno povedať viac ako to, čo hovorí dvojsečný meč, ktorý sa zarezáva do situácií dnešných a aj kresťanských rodín: „Ale aj vy, každý jeden nech miluje svoju manželku ako seba samého. A manželka nech si ctí muža“ (Ef 5, 33). ■

I dom, i majetok sa dedia po predkoch, rozumná žena je však od Pána. (Prísl 19, 14)

Možno aj vy poznáte rozprávku *Ženský vtip*. Vždy sa mi veľmi páčila, lebo jednoducho poodhaľuje, ako to medzi mužom a ženou môže dobre fungovať.

Chudobný človek mal múdru dcéru, ktorá mu veľmi dobre poradila pri jednom spore. Keď sa pán, ktorý o tomto spore rozhodoval, dozvedel, že odpovede vymyslela táto dcéra, dal jej ďalšiu úlohu. Aj tú vďaka svojej múdrosti vyriešila. Keďže bola pekná, pánovi sa zapáčila. Oženil sa s ňou, ale hneď po sobáši jej povedal: „No, duša moja, od tejto chvíle sme svoji. Ale ty si veľmi múdra a ja mám tiež svoj rozum. Uznáš teda, že by mi zle išli kolesá, keby si sa naďalej miešala do mojej práce. Preto ti pripomínam, aby si sa nikdy nezastarela do mojich súdnych vecí. Ak pobadám čo len najmenšie, ešte v ten deň pôjdeš z domu.“ Samozrejme, prišiel spor, ktorý pán nespravodlivo rozsúdil, a preto jeho žene nedalo, aby neporadila ukrivdenému. Ukrivdený potom pánovi prezradil, kto mu tak dobre poradil. Pán sa nahneval. Aj keď svoju ženu miloval stále viac, musel si „stáť v slove“. Povedal jej: „Vezmi si, čo ti je najmilšie, a choď mi z domu!“ Ona mu neodvrávala, nebúrila sa, počúvla. Vzala rozum do hrsti, prichystala večeru a k nej dobré víno na rozlúčku. Keď pán zaspal, naložila ho do koča a odviezla do rodného domu. Ráno pán zistil, kde sa ocitol. Jeho žena mu potom vysvetlila, že si so sebou zobrala len to, čo je jej najmilšie. Vďaka jej múdrosti, láske a podriadenosti sa potom obaja mohli spolu vrátiť domov. Rozprávka sa končí vetou: „A pán ešte len teraz hrdo viezol do domu svoju ženičku!“

Nepoznáme ďalšie okolnosti tohto vymysleného príbehu. No je celkom možné, že bol odpozorovaný z reálneho života.

SVEDECTVO

Celú krajinu zachvátila vlna prenasledovania. Uväznení boli hromadne odvážaní do pracovných táborov, kde prichádzajúcich okamžite delili do dvoch radov – mužského a ženského.

Koncentračný tábor Brezinka,pohľad do baráku
Snímka: lh5.ggpht.com

Maličký darček

Corrie ten BOOMOVÁ

Mňa a moju sestru odviedli nacisti do Ravensbrücku. Hovorili tomu pracovný tábor. Najprv nás tam obrali o všetko a iba zázrakom sa mi podarilo zachrániť svoju Bibliu. Prehliadka väzňov prebiehala dôkladne, riskovala som teda veľa, keď som sa rozhodla ukryť Bibliu pod šatami. „Pane, pošli svojich anjelov, aby ma ochránili," prosila som. Stráž prehliadala ženu v rade predo mnou a moju sestru stojacu za mnou. Mňa sa ani nedotkli.

Ravensbrück bol táborom barakového typu, ktorý bol zriadený pre 400 žien, ale nacisti v ňom umiestnili až 1 400 ľudí. Aj lôžok bolo len 400, museli sme sa teda rozmiestniť tak, aby sme nejako prežili, hoci spánok veľmi neprichádzal do úvahy. Na celý barak pripadalo 8 toaliet. Čítať alebo študovať Bibliu bolo zakázané. V prípade neuposlúchnutia čakala vinníka krutá smrť. Strážnici však nikdy nezistili, že v baraku č. 28 sa dvakrát denne konalo biblické vyučovanie.

Tento barak bol veľmi špinavý, preplnený nielen ľuďmi, ale aj blchami a všami. Práve preto strážnici nikdy neprestupovali jeho prah. Na záchranu mojej Biblie teda Pán použil nielen anjelov, ale aj blchy.

V jedno studené ráno som zbadala, že som prechladnutá. Doma by to nebol problém, ak už nič iné, mala by som aspoň dostatok vreckoviek. Ale v koncentračnom tábore?

„Prečo sa za to nepomodlíš?" spýtala sa ma moja sestra Betsie.

Usmiala som sa. Rúca sa celý svet a ja mám dramatizovať to, že nemám vreckovku? Každý týždeň zomierali tisícky ľudí, zabíjali ich alebo utýrali k smrti a Betsie mi radí, aby som sa modlila za vreckovku! Ak sa mám modliť, tak nech je to nejaký globálny problém, napríklad oslobodenie tábora. Nestihla som však ani začať protestovať, keď Betsie povedala: „Nebeský Otče, Corrie prechladla, v mene Ježiša ťa prosím, pošli jej vreckovku, ktorú potrebuje!" Pokrútila som hlavou a bez slova odišla preč.

O chvíľu som počula, ako ma niekto volá cez otvorené okno. Pozrela som sa von a zbadala priateľku, ktorá pracovala v miestnej nemocnici.

„Vezmi si," povedala mi, „to je darček pre teba."

Keď som rozbalila balíček, onemela som od údivu. V rukách som držala vreckovku!

„Ako si vedela... Betsie ti povedala, že ju potrebujem?"

Ale ona len pokrútila hlavou: „Nič mi nevravela. Ale keď som robila vreckovky zo starej plachty, v mojom srdci zaznelo: Odnes jeden kúsok Corrie ten Boomovej."

Vtedy som pochopila, že náš nebeský Otec počuje modlitbu každého dieťaťa na tejto planéte. Aj keď sa týka len maličkej vreckovky. Preto sa netreba trápiť a znepokojovať, treba sa modliť!

Modlitba nemusí byť slávnostná, ale musí vychádzať zo srdca. Diabol čaká iba na to, že začneme žiť podľa vlastného rozumu, nepáči sa mu, ak sa v probléme hneď obrátime v modlitbe na Boha. Naše modlitby ho znepokojujú. My však často modlitbu nedoceňujeme. Kniha Zjavenia (8, 3 – 4) hovorí o cene modlitby jednoznačne: „Prišiel aj iný anjel a zastal pred oltárom so zlatou kadidelnicou. Dostal veľa kadidla, aby ho pridal k modlitbám všetkých svätých na zlatý oltár, čo je pred trónom. A dym kadidla s modlitbami svätých vystúpil z ruky anjela pred Boha. ■

(Israel and the Bible, 20/2006)

Pás sily, pravdy a vernosti

Pás tvoril na východe podstatnú časť odevu mužov i žien. Obyčajný pás bol kožený, taký nosia beduíni dodnes. Jemnejší pás bol zhotovený z ľanu alebo z kmentu (veľmi jemného ľanového alebo bavlneného plátna), vyšívaný striebrom i zlatom a vykladaný zlatými, perlovými alebo inými ozdobami z drahokamov. Takýto pás bol odznakom kráľovského úradu (porov. Iz 22, 21), ale tiež anjelov (porov. Zjv 15, 6) a Krista (porov. Zjv 1, 13). Výroba pásov bola zamestnaním žien. Na zapínanie sa používali zlaté alebo strieborné pracky, alebo jednoduché viazanie s previsnutými koncami. Za pásom bola nosená zbraň, vačok na peniaze, ale aj kalamár a pero. Znakom smútku bol pás z vrecoviny alebo vlásia. Kňazi nosili pestrofarebnú šerpu z jemne tkaného ľanového plátna, belasého a červeného purpuru a karmazínu (porov. Ex 39, 29). Pás k náplecníku bol zhotovený podobne.

V biblickom zmysle slova znamená pás čo najužšie spojenie Pána a jeho ľudu: „Veď ako sa vinie opasok k bedrám muža, tak som vinul k sebe celý dom Izraela a celý dom Júdu" (Jer 13, 11a). Pás sa však spomína aj v negatívnom zmysle, keď sa napr. hriešnik opásava preklínaním ako pásom (porov. Ž 109, 18 – 19). V Písme je Pánovým pásom sila, pravda a vernosť. Na inom mieste sa spomína, že Boh svojich verných prepásava silou, udatnosťou v boji, radosťou a plesaním (porov. Ž 30, 12b).

M. Kipikašová

PONDELOK 20. júl

Prorok Eliáš

Čítania: Lk 4, 22 – 30, zač. 14; Jak 5, 10 – 20, zač. 57

... Ani jeden prorok nie je vzácny vo svojej vlasti. (Lk 4, 24b)

Zomrel Michael Jackson – správa, ktorá prekvapila mnohých. Bol to svetoznámy človek, mnohými zbožňovaný, mnohí sa predbiehali, len aby sa s ním mohli stretnúť. Každý z nás pozná niekoho významného, a keď sa nám podarí stretnúť sa s ním, svojim známym kvetnato a dopodrobna opisujeme okolnosti stretnutia. Čo sa však stane, keď získa významný post niekto z nášho blízkeho okolia? Často povieme: „Tento?! Veď ten je iba taký a onaký... Veď som s ním rástol a dobre ho poznám. Nemal by to byť on, kto získal tento post, ale niekto iný!“ Takto však často reagujeme aj v duchovnom živote. Vieme sa úplne nadchnúť pre rôzne (zvlášť východné) filozofie, liečiteľstvá, náboženstvá... A čo kresťanstvo, modlitba doma a v chráme? Mnohí si povedia: „Veď toto už poznám, rástol som s tým. Nie je dobré, aby sa Cirkev miešala do môjho života!“ Podobná situácia bola za čias proroka Eliáša, ale aj za Ježiša. Vlastne sa to neustále v dejinách opakuje. Ľudstvo stále hľadá čosi výnimočné – nejakú exotiku. Ono však bolo stvorené pre večný život v Bohu. Nezabúdajme na túto pravdu. Hoci možno nie je priam exotická, je životodarná.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti prorokovi – s. 400 (295)

UTOROK 21. júl

Prepodobní Simeon a Ján

Čítania: Mt 16, 6 – 12, zač. 66; 1 Kor 10, 5 – 12, zač. 144

Dajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov a saducejov! (Mt 16, 6b)

Iste si každý z nás pamätá na dôležité upozornenie rodičov: „Správaj sa slušne, lebo čo povedia ľudia?!“
Toto bol najväčší problém farizejov a saducejov a je to problém nás všetkých. Ako vyzerám a čo si o mne pomyslia? Je to pravý opak lásky, ktorá nehľadí na seba. Je to dedičstvo prvého hriechu. Preto Ježiš varuje svojich učeníkov i nás: „...chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!“

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti z utorka – s. 155 (191)

STREDA 22. júl

Myronosička a apoštolom rovná Mária Magdaléna

Čítania: Mt 16, 20 – 24, zač. 68; 1 Kor 10, 12 – 22, zač. 145 (radové); Lk 8, 1 – 3, zač. 34 alebo Jn 20, 11 – 18, zač. 64; 1 Kor 9, 2b – 12, zač. 141 (svätej)

Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať! (Mt 16, 22b)

Možno si kladieš otázky, prečo klesá počet veriacich i duchovných povolaní, prečo je taký ohromný nárast rozvodových konaní a mnohé iné. I ja si ich kladiem. Ak sa pozriem na seba, vidím odpoveď v dnešnom slove. Nechcem pripustiť, aby do môjho života vstúpila akákoľvek ťažkosť. Peter miluje Krista ako seba samého, preto nechce dopustiť, aby trpel. Veď ani on nechce trpieť!
Nechceme trpieť. Preto tak ťažko znášame Kristove výzvy.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti svätej Magdaléne alebo zo stredy – s. 402 (192)

ŠTVRTOK 23. júl

Mučeníci Trofim, Teofil a spol.

Čítania: Mt 16, 24 – 28, zač. 69; 1 Kor 10, 28 – 11, 7, zač. 147

... kto by si chcel život zachrániť, stratí ho... (Mt 16, 25a)

Ak človeka stiahne vo vode vír, mal by ostať pokojný a nechať sa ním stiahnuť úplne dole, pretože vír nakoniec svoju obeť vymrští von nad hladinu. Kto sa začne brániť, riskuje, že boj prehrá uprostred víru.
Kto však tvárou v tvár smrti zostáva pokojný? Iba ten, kto je o tomto názore presvedčený. Počujeme slovo o strate a zisku života. Kto by to však riskoval? Kto sa bude všetkého zriekať, keď to má na dosah? Iba ten, kto uverí Kristovi!

Liturgia: Každodenné antifóny. Menl. časti zo štvrtka – s. 157 (194)

PIATOK 24. júl

Mučeníci Boris a Gleb

Čítania: Mt 17, 10 – 18, zač. 71; 1 Kor 11, 8 – 22, zač. 148 (radové); Jn 15, 17 – 16, 2, zač. 52; Rim 8, 28 – 39, zač. 99 (mučeníkom)

... Eliáš už prišiel, no nespoznali ho a urobili s ním, čo chceli. (Mt 17, 12a)

Možno sa ti stalo, že si čakal návštevu a v chvate si chcel urobiť poriadok hlavne tam, kde sa mala zdržiavať, aby si nebol zahanbený. Stihol si to na poslednú chvíľu. Keď návšteva odišla, zistil si, že pri upratovaní si vyhodil aj dôležitú a potrebnú vec.
Proroci ohlasovali Božie pravdy, ale mnohí ich súčasníci mali iné dôležité veci. Pre nepotrebné veci vyhodili cit pre Božie pravdy. Nespoznali ani predchodcov, ani samotného Mesiáša.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti mučeníkom. Zdržanlivosť od mäsa – s. 191 (240)

SOBOTA 25. júl

Zosnutie sv. Anny

Čítania: Mt 12, 30 – 37, zač. 47; Rim 13, 1 – 10, zač. 111 (rad.); Lk 8, 16 – 21, zač. 36; Gal 4, 22 – 31, zač. 210b (Anne)

Nik nezažne lampu a neprikryje nádobou... (Lk 8, 16a)

Nedávno som stretol dievčatko na kolieskových korčuliach. Malo kompletnú bezpečnostnú výstroj, no zistil som, že chrániče, ktoré jej mali chrániť dlane, malo nasadené naopak. Nemohli teda splniť svoj účel. Keď som ju na to upozornil, neuverila mi. Nosila ich zbytočne.
Ak nevyužívam dary, ktoré mi dal Pán, sú mi nanič. Každý z nás dostal dar viery. Je veľmi dôležité rozhojňovať ho, počúvať Božie slovo a zachovávať ho.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti zo Zosnutia sv. Anny alebo z piatka – s. 403 (195)

NEDEĽA 26. júl

8. nedeľa po Päťdesiatnici. Prepodobná mučenica Paraskeva

Čítania: Mt 14, 14 – 22, zač. 58; 1 Kor 1, 10 – 18, zač. 124

Toto miesto je pusté... (Mt 14, 15b)

Kto z nás by nechcel prijať od Boha zázrak. Ale možno sa nič nedeje. Cítime sa Bohom nevypočutí. Možno máme pochybnosti vo viere. Všimnime si nielen Ježišov zázrak, ale aj vytrvalosť poslucháčov. Božie slovo hovorí, že kraj bol pustý. Kto sa chcel najesť, musel si ísť do okolitých dedín niečo zohnať. Ľud napriek tomu ostával pri Ježišovi. Zvolili si radšej jeho prítomnosť. Vytrvalosť v nasledovaní je cestou, ako zažiť pravý zázrak.

Liturgia: Hlas 7. Evanjelium na utierni ôsme. Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti z hlasu – s. 150 (189)

Snímka: www.rsc.org

Írska tvrdohlavosť

Juraj GRADOŠ

Keď v máji 2008 Slovensko ukončilo ratifikáciu Lisabonskej zmluvy Európskej únie, rozpačito vyznievala neochota poslancov slovenských kresťanských strán hlasovať za túto zmluvu. Nakoniec sme sa stali trinástym členským štátom, ktorý túto zmluvu ratifikoval. Keby sa však niekto opýtal mňa, čo presne znamená táto zmluva pre môj život, nevedel by som to v plnosti zodpovedať. A možno to nevedia ani politici, ktorí túto zmluvu schválili.

Mesiac na to Íri, ktorí schvaľovali zmluvu v referende a boli s ňou oveľa lepšie oboznámení, sa rozhodli povedať nie. Dokonca Lisabonskú zmluvu prijali len v šiestich z celkového počtu 43 volebných obvodov. Európska únia bola zaskočená a začala sa hľadať alternatíva. Keďže však samotná Lisabonská zmluva bola iba alternatívou Ústavy Európskej únie, ktorej ratifikácia bola neúspešná, ťažko nájsť alternatívu alternatíve.

Začali sa rozsiahle rozhovory v snahe primäť Írov k schváleniu zmluvy. Dnes je už všetko na dobrej ceste. Íri oznámili, za čo sú ochotní hlasovať. Začína sa ťahanica medzi Európskou úniou a Írskom, ktoré z týchto írskych požiadaviek sú pre EÚ akceptovateľné. Ak však EÚ Írov nepresvedčí, definitívny debakel zmluvy z Lisabonu je na spadnutie.

Íri jasne vyzvali Brusel, aby dal ruky preč od ich daní, vojenskej neutrality a zákazu potratov. A naďalej chcú mať vlastného komisára. Návrh už videli šéfovia diplomacií členských štátov, definitívne slovo však mali lídri Európskej únie na bruselskom summite. „Som presvedčený, že Írsko si zabezpečí všetky právne záruky, o ktoré sa usilovalo," povedal podľa Irish Times minister zahraničných vecí Michael Martin.

Európska únia sa následne dohodla, že ponúkne írskej vláde právne záruky národnej suverenity, aby tak pomohla zabezpečiť hlasovanie írskych voličov za prijatie Lisabonskej zmluvy. Záruky majú za cieľ zaručiť írskym voličom, ktorí minulý rok odmietli v referende Lisabonskú zmluvu, že írska politika v otázkach siahajúcich od vojenskej neutrality po interrupcie nebude zmluvou dotknutá.

V Írsku sa tak začiatkom októbra uskutoční nové referendum o zmluve, ktorá prinesie reformu v rozhodovaní EÚ. A aby vstúpila do platnosti, potrebuje podporu všetkých členských štátov.

Čo treba, aby Lisabonská zmluva platila? Írsko musí úspešne zopakovať referendum. Poľský a český prezident musia podpísať prijatie zmluvy. A koncom júna o ústavnosti Lisabonskej zmluvy rozhodol nemecký ústavný súd. Podľa neho je zmluva protiústavná. Nemeckí poslanci tak chystajú zmenu ústavy.

Výnimky strašia iných

Až taký ľahký proces to však nebude. Otvorený zostáva spôsob, ako záruky zapracovať do európskych zmlúv. Íri chcú, aby sa „ich" protokol pripojil k najbližšej prístupovej zmluve s Chorvátskom. Tú musia schváliť všetky členské štáty a popri tom by sa zviezlo aj Írsko.

Proti tomu je však Veľká Británia, Švédsko, Poľsko i Česká republika. Obávajú sa, že schvaľovanie írskych výdobytkov v ich národných parlamentoch vyvolá novú debatu, aby si aj ich krajiny presadili výnimky.

Navrhujú preto jednoduchú medzinárodnú zmluvu podobnú tej, aká sa uzavrela s Dánskom po neúspešnom referende o Maastrichtskej zmluve v roku 1992.

Špeciálne labouristická vláda Gordona Browna čelí tlaku opozície, ktorá by Lisabonskú zmluvu najradšej zmietla zo stola. Konzervatívci sľubujú, že ak sa dostanú k moci ešte pred jej prijatím v celej dvadsať sedmičke, predložia text Britom na schválenie.

Po druhýkrát úspešne?

Podľa ostatných prieskumov by Íri v novom referende Lisabonskú zmluvu odobrili. Mnohí zmiernili svoj názor na Európsku úniu najmä po vypuknutí finančnej krízy.

Na smaragdovom ostrove panuje presvedčenie, že od ekonomickej katastrofy ho ochránil Brusel a spoločná európska mena euro.

Na výsledky írskeho referenda čakajú aj poľský a český prezident, ktorí s podpisom zmluvy otáľajú. To sú posledné hlavné prekážky na prijatie Lisabonskej zmluvy. ■

PONDELOK 27. júl

Veľkomučeník Panteleimón

Čítania: Mt 18, 1 – 11, zač. 74; 1 Kor 11, 31 – 12, 6, zač. 150 (rad.); Jn 15, 17 – 16, 2, zač. 52; 2 Tim 2, 1 – 10, zač. 292 (mučen.)

... beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza! (Mt 18, 7b)

Rodič sa snaží vychovať svoje deti čo najlepšie. No deti nerobia to, čo im rodičia kážu, ale to, čo vidia rodičov robiť. Maličké neviniatko vyrastá na obraz svojich rodičov. Pre svoje deti sú dobrým príkladom alebo pohoršením. Ukazujme svojim deťom, ako nasledovať Krista. Nikto však nemôže dať to, čo nemá. Preto prijmime dnešné slovo a odhoďme všetko, čo by nám bránilo v jeho nasledovaní.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti mučeníkovi alebo z pondelka – s. 190 (191)

UTOROK 28. júl

Apoštoli a diakoni Prochor, Nikanor, Timón a Parmenas

Čítania: Mt 18, 18 – 22. 19, 1 – 2. 13 – 15, zač. 76; 1 Kor 12, 12 – 26, zač. 152

... Pane, koľko ráz mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? (Mt 18, 21b)

Odpustenie. Večná téma. Komu odpustiť a koľko? Kedy a koľkokrát? Kto by mal začať?
Jednoznačnú odpoveď dáva dnešné slovo. Vždy a každému. Odpustenie je totiž pre nás životne dôležitá vec. Boh nám v Kristovej obeti na kríži odpustil. Diabol bol porazený. Tak i pri našom odpúšťaní vybíjame diablovi z ruky zbraň. Ak človek odpúšťa, diabol už nemôže nič urobiť.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti z utorka – s. 155 (191)

STREDA 29. júl

Mučeník Kallinik

Čítania: Mt 20, 1 – 16, zač. 80; 1 Kor 13, 4 – 14, 5, zač. 154

... Ja chcem aj tomuto poslednému dať toľko, koľko tebe. (Mt 20, 14b)

Ak niečo vlastním, nakladám s tým podľa vlastného uváženia. Boh, ktorý je zvrchovaným Pánom všetkého, nakladá so svojím vlastníctvom tak, ako uzná za vhodné. A Boh sa rozhodol úžasne. Rozhodol sa zachrániť nás všetkých. Tých, ktorí mu slúžili celý život, i tých, ktorí si to nezaslúžia. Aj ty si zachránený. Stačí uveriť.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menl. časti zo stredy – s. 156 (192)

ŠTVRTOK 30. júl

Apoštoli Silas, Silván a spol.

Čítania: Mt zač. 81. (20, 17 – 28) 1 Kor zač. 155. (14, 6 – 19)

A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom. (Mt 20, 27)

Vládnuť znamená v Božích očiach niečo celkom iné, ako je to v predstave človeka. Ak by si človek naplno uvedomil, že vládnuť znamená starať sa o jemu zverených, asi by po vláde túžilo málo ľudí. Človek si to však obrátil a často si zo svojich podriadených robí poddaných. Skutočným zákonodarcom však nie je človek, ale Boh. Preto sa riaďme tým, čo nám hovorí i dnešné slovo.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menl. časti zo štvrtka – s. 157 (194)

PIATOK 31. júl

Predprazdenstvo Vynesenia sv. Kríža. Spravodlivý Eudokim

Čítania: Mt 21, 12 – 14. 17 – 20, zač. 83b; 1 Kor 14, 26 – 40, zač. 157

Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých predavačov a kupujúcich v chráme. (Mt 21, 12a)

Peňazomenci a predavači holubov boli potrební, aby si ľudia mohli zadovážiť predpísané dary na obetu v chráme. Problém však bol ten, že si umiestnili svoje stoly v nádvorí pohanov. Obchodovanie bolo veľmi hlučné (príznačné pre tento národ), a tak pohania, ktorí sa chceli pokloniť izraelskému Bohu, tak nemohli urobiť. To však obchodníkov netrápilo, pretože pohanmi pohŕdali. Nebránime niekedy aj my svojimi postojmi k životu a viere tomu, aby neveriaci spoznali Pána?

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti Krížu (z piatka). Zdržanlivosť od mäsa – s. 159 (195)

SOBOTA 1. august

Vynesenie svätého Kríža

Čítania: Mt 15, 32 – 39, zač. 64; Rim 14, 6 – 9, zač. 113 (radové); Jn 19, 6 – 11. 13 – 20. 25 – 28a. 30b – 35, zač. 60; 1 Kor 1, 18 – 24, zač. 125 (Krížu)

Ľúto mi je zástupu, lebo už tri dni sa zdržiavajú pri mne a nemajú čo jesť. (Mt 15, 32b)

Ježiš už druhýkrát rozmnožuje chleby a zázračne nasycuje veľké množstvo ľudu. Robí to až na tretí deň. Iba zrelý človek však dokáže byť trpezlivý, dieťa musí mať všetko hneď.
Aký som vo viere? Dokážem alebo nedokážem vo svojom živote čakať? Dupem pre všetko ako malé dieťa? Veľké veci majú svoj čas, preto buďme trpezliví.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti Krížu – s. 159 (195) *Začiatok pôstu pred sviatkom Zosnutia Bohorodičky.*

NEDEĽA 2. augusta

9. ned. po Päťdesiatnici. Prenesenie pozost. prvomuč. Štefana

Čítania: Mt 14, 22 – 34, zač. 59; 1 Kor 3, 9 – 17, zač. 128

Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykríkol: „Pane, zachráň ma!“ (Mt 14, 30)

Ktorý rodič by nechcel, aby sa jeho dieťa v škole dobre učilo? A kto z nás by nechcel byť múdry? Ak však rozum nie je osvietený mocou zhora, môže i mnohé jednoduché veci skomplikovať.
Je nemožné kráčať po vode, hoci by bola i pokojná. Peter to na chvíľu dokáže. Potom sa však topí. Kedy Peter kráča a kedy sa topí? V evanjeliu čítame, že kým Peter smeroval k Ježišovi, kráčal po vode. Keď však do toho vložil svoj rozum, ktorý mu potvrdil, že nie je možné kráčať po vode a ešte je tu aj rozbúrené jazero, začal sa topiť. Presne toto sa deje i v našich životoch. Vidíme okolo seba búrky problémov, ťažkostí, chorôb... Rozum nám hovorí skutočnú pravdu. Je to zlé. Takúto skúsenosť má, pretože sa už veľakrát potvrdilo, že v takýchto situáciách človek hynie. Tu ľudské sily nemôžu stačiť, lebo je to dokázané. Ľudské možnosti sú do veľkej miery zmapované, človek je jednoducho vo svojich možnostiach ohraničený. Dnešné slovo nám však ukazuje nový rozmer ľudského života. Kristus neopustil Petra ani v tomto jeho zlyhaní. Ani nás Boh neopúšťa, hoci si často svojou malou vierou v neho niekedy veľmi komplikujeme tento život a ohrozujeme ten večný.

Liturgia: Hlas 8. Evanjelium na utierni deviate. Menlivé časti z ôsmeho hlasu – s. 152 (190)

Jaroslav Matoľák

Uzdravujúce odpustenie

spracoval Ján KARAS

Zrejme to poznáte aj vy. Niekedy zareagujeme neprimerane, a potom sa čudujeme. Kde sa to v nás vzalo? Naše vzťahy sú sprevádzané ohováraním, kritikou. Ubližujeme si a zraňujeme sa. Hneváme sa a nenávidíme. Boh nám ponúka pokoj, ale hnev a súd nám nedovolia prežívať jeho lásku.

Kľúč z tohto väzenia je len jeden – pokánie a odpustenie. Zdá sa nelogické odpustiť niekomu, kto nám svojou necitlivosťou či zlobou zbabral život. Viem o tom svoje. Hoci teraz – s odstupom času a pokojom v srdci sa na všetko pozerám inak.

Konflikt v zamestnaní spustil začarovaný kruh udalostí, z ktorých nebolo východiska. Čoskoro sa pridružili aj zdravotné problémy. Denne sa zo mňa rinuli nadávky na kolegu, ktorý sa mi vysmieval a ponižoval ma. Bol som plný horkosti a hnevu. Prežíval som čas sucha a znechutenia. Hnev ma úplne ovládol. Nepríjemný som bol najmä doma. Dovtedy som bol taký nedeľný kresťan, ale teraz som už prestal navštevovať aj nedeľné liturgie. Nemohol som sa modliť, bol som priam posadnutý túžbou pomstiť sa. Hlavou mi vírili hrôzostrašné myšlienky. Dokonca som si do najmenších detailov premyslel plán vraždy.

Jeden večer som to už nezvládol: „Darebák, ja mu to nedarujem! Nebude do mňa toľko zapárať, skončím s ním. A bude pokoj!“ Manželka mi začala dohovárať. V ten večer sme sa škaredo pohádali a ja som do rána nezažmúril oka. Na druhý deň som šiel k lekárovi, absolvoval sériu rôznych, ale bezvýsledných vyšetrení. Keď som nakoniec povedal lekárovi o svojom probléme na pracovisku, konštatoval: „Tu lieky nepomôžu. Teraz je rad na vás, prehodnoťte svoje doterajšie správanie“. Namietal som, že nenávisť na pracovisku spôsobuje kolega. „Viete,“ pokračoval lekár, „vy ste chorý na nenávisť a liekom je odpustenie. Mali by ste ísť za psychiatrom alebo za kňazom, keď ste veriaci.“

Zašiel som za naším farárom a povedal mu, že bojujem s myšlienkou zavraždiť kolegu. Začal sa so mnou modliť modlitbu Otče náš. Pri slovách „odpusť nám naše viny“ som nemohol pokračovať, priam som vykríkol, že neodpustím. Kňaz pokračoval: „Ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy.“ (Mt 6, 15)

„Ak vám Boh odpustil, nemali by ste aj vy odpustiť tomu, kto vám ublížil? Neodpustenie spôsobuje, že nepočujeme Boží hlas, pýchou sa staviame nad Boha, a tým sa mu protivíme. Tak bránime prijatiu Božej milosti a požehnania. Majte na zreteli, že zodpovednosť za vaše zranenie nesie kolega, ale zodpovednosť za to, že mu máte odpustiť, nesiete vy! Budem sa za vás modliť, ale aj vy sa modlite každý deň.“

Neochotne som mu to sľúbil. Modlitba začala lámať ľady. Zašiel som za kňazom častejšie. Najviac ma oslovilo, keď sme rozoberali dva príbehy zo Svätého písma (1 Sam 15, 1 – 34 a 2 Sam 12, 1 – 16). Saul si vždy vymýšľal dôvod, aby ospravedlnil svoju neposlušnosť. Nebol schopný vidieť seba samého v pravde, prijať zodpovednosť za svoje konanie. Radšej obviňoval druhých. A preto je potom zosadený z trónu a zbavený Božieho požehnania. Inak reaguje Dávid. Keď ho Nátan upozorní na jeho hriech, Dávid prijíma zodpovednosť za svoje konanie. Dovoľuje, aby Boh zmenil jeho srdce a myslenie o 180 stupňov. „Ku komu z týchto príbehoch sa priradíte vy?“ spýtal sa ma nakoniec kňaz.

Po spovedi zmizla myšlienka na vraždu kolegu. Po svätom prijímaní som sa cítil slobodný. Už sa môžem modliť Otče náš, lebo som odpustil. Začal som pravidelnejšie chodiť do chrámu. Každý večer spoločne v rodine čítame Sväté písmo a zakončíme modlitbou svätého ruženca. Spadla zo mňa ťarcha nenávisti. Bol som uzdravený. Znovu sa mi vrátil úsmev na tvári a pokoj v duši. Medzitým bol kolega preložený na iné oddelenie. Naďalej sa stretávame. Ale pri stretnutí s ním už necítim horkosť. ■

IKONOPISECKÁ DIELŇA
ARCHANJELA RAFAELA
IKONY KTORÉ POTEŠIA NIELEN OČI, ALE I DUŠU
LADISLAV NÉMETH
MARTINČEKOVÁ 10, 821 09 BRATISLAVA
WWW.IKONA.SK E-MAIL: DIELNA@IKONA.SK
TEL.: 0905 993 988

Dvakrát meraj a raz strihaj

Bol letný podvečer, keď sme sa s manželom vracali z nákupov. Dohodli sme sa s istou známou na stretnutí. Keďže bývala v bloku pri hlavnej ceste a nám sa nechcelo ísť za ňou až na tretie poschodie, zavolali sme jej, aby zišla pred blok.

Sedeli sme potme v aute, rozprávali sa, počúvali hudbu. Zrazu sa otvorili zadné dvere a ktosi si k nám milo a rozšafne sadol do auta. Bola tma, ale hlas bol povedomý. Vyjavene sme sa na seba pozreli – „to, čo si k nám prisadlo“, zďaleka nebola očakávaná známa.

Okolo krajnice sa v tom istom čase prechádzala iná naša priateľka. Čakala na auto s bratislavskou poznávacou značkou. Naše auto, do ktorého omylom nasadla, tiež malo poznávaciu značku hlavného mesta. Nezbadala, kam vlastne „vliezla“, a pokojne ostala sedieť, dokonca nás popohnala otázkou: „Ideme?“ Keď nám to došlo, nastal výbuch smiechu.

H.K.

Prameň na vrchole

Valéria JURÍČKOVÁ

„Nevládzem!“ Koľkí z nás majú toto slovo vo svojom slovníku? Nevládzeme fyzicky, ale ani duchovne. Vlečieme sa od spovede k spovedi a v tom lepšom prípade sa nič nemení. V tomto svete sa vraj ani inak žiť nedá. Ale na naše znechutenie, rezignáciu a vyčerpanosť je vynikajúci liek. Poďme sa nad ním v sérii článkov zamyslieť spolu.

Raz som si vypočula zaujímavý rozhovor o účasti na liturgii (teda skôr o neúčasti na nej okrem nedele). Jedna sestra v Kristovi vtedy argumentovala známym výrokom, že „liturgia je vrchol, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi“. Použila pritom príklad so stavaním pyramídy z kociek, v ktorej prvý rad tvorí plnenie si svojich stavovských povinností a bežný život kresťana, ďalším radom bola každodenná osobná modlitba, nasledoval pravidelný čas s Božím slovom, potom fakt, že patrí do nejakého spoločenstva a aktívne sa podieľa na jeho fungovaní, a na vrchole malo stáť liturgické slávenie. Kým nie sú stabilné prvé rady pyramídy, nie je podľa nej múdre orientovať sa na vrchol, lebo ten nie je kde postaviť. A preto sa rozhodla, že kým jej nebude fungovať jej osobný život s Kristom, nebude uvažovať o účasti na liturgii počas týždňa. Škoda, že odignorovala druhú časť koncilového dokumentu, ktorý síce hovorí, že „liturgia je vrchol“, ale dodáva aj to, že je „zároveň prameň, z ktorého vyviera všetka jej sila“.

Bola som veľmi potešená, keď som v jednej z kníh o liturgii našla výklad o tom, že slovo liturgia používali už starobylí Gréci a rozumeli ňou akékoľvek dielo či prácu jednotlivca pre dobro celku; všetko, čo je na osoh celej spoločnosti, napríklad služba vojakov, úradníkov, práca na poli a pod.

Dá sa teda povedať, že náš každodenný život, ktorý žijeme podľa prvého prikázania lásky k Bohu a k človeku, je už tou liturgiou, ktorá nájde svoj vrchol v eucharistickom slávení. Ale na to, aby sme mali silu a „sviežosť“ žiť tento svoj každodenný život ako „liturgiu v prospech ľudu“, potrebujeme sa sýtiť a občerstvovať z prameňa, ktorým je živý Boh.

Skôr, ako budeme pokračovať, urobme si krátku zachádzku do Knihy Judit. O čo v nej ide?

Kráľ Nabuchodonozor sa v hneve rozhodne vyhubiť mnohé kmene, medzi ktorými je aj Judsko, ale to sa odmietne vzdať bez boja. Hlavný veliteľ Holofernes zúri. Nerozumie, čo dáva Židom odvahu. Odpoveď prichádza z úst otroka Achiora, ktorý konštatuje, že ak tento ľud hľadá Boha, nemajú žiadni nepriatelia šancu, lebo ich Boh bojuje za nich. Nemá preto zmysel útočiť, iba ak by sa nejakou ľsťou podarilo dosiahnuť, že o Bohu zapochybujú a prestanú sa naňho spoliehať. Holofernes teda prikáže svojim sluhom, „nech sa zmocnia vodného prameňa, ktorý vyviera na úpätí vrchu ... Tak ich zničí smäd a oni mesto vydajú. My však a naše vojsko vystúpime na blízke končiare hôr ... Budeme strážiť, aby z mesta nevyšiel ani jeden muž. Tak zahynú od hladu...“ (Jud 7, 12 – 14).

Tak sa aj stane. Ľudia trpia nedostatkom vody a potravy a po pár dňoch sú takí vyčerpaní, že začnú pochybovať o Bohu, trápia sa pre mnohé veci a sú ochotní vzdať sa. Samozrejme, Boh zasiahne a cez vieru a odvahu Judity je ľud usvedčený a zachránený.

Keď som si nedávno čítala Knihu Judit, bola som vďačná Bohu za tento príklad. Pretože presne taká je aj dnešná taktika diabla, keď ide o veriacich kresťanov. Chce nás odstaviť od prameňa vôd a od potravy, aby sme vysmädli, vyhladli, aby sme stratili silu, začali sa pozerať viac na starosti a na seba a prestali hľadieť na Boha. Robí to veľmi nenápadne, postupne nás privyká na menej a menej vody a potravy, až sme (duchovne) takí slabí, že nám ani nedôjde, ako veľmi sme sa nechali oklamať. Ale ak „neješ a nepiješ“, nečuduj sa, že zlyhávaš.

Ak Božie slovo hovorí o vode, veľmi často tým myslí práve Božie slovo. O tom, že v Eucharistii sa nám ako pokrm a nápoj dáva sám Pán Ježiš, sa netreba rozpisovať. A že k týmto prameňom máme prístup práve v liturgii, je jasné tiež. Ak chceme obstáť, musíme sa sýtiť a napájať z prameňa života – z Ježiša Krista (v tom je liturgia prameňom). A to nejde bez osobného vzťahu s ním. V tom mala sestra z úvodu pravdu. Liturgické slávenie má mať základy v mojom osobnom vzťahu so živým Bohom, ktorý pre mňa nie je len nejakou doktrínou či abstraktnou teóriou, ale reálnou osobou, pred tvárou ktorej žijem, pretože je tou najvzácnejšou osobou v mojom živote (a tak je liturgické slávenie aj vrcholom môjho života vydaného Bohu). ■

Sv. Mária Magdaléna Snímka: www.bridgebuilding.com

Svätá myronosička a apoštolom rovná Mária Magdaléna

Pochádzala z mestečka Magdala na brehu Galilejského jazera. Bola posadnutá siedmimi démonmi, ale Pán Ježiš ju od nich oslobodil. Niektorí latinskí otcovia sa domnievali, že to bol dôsledok jej života, keďže ju stotožňovali s hriešnicou z evanjelia. Dnes však prevláda presvedčenie viacerých gréckych otcov, že išlo o dve odlišné osoby. Boh dopustil takéto trápenia na Máriu Magdalénu preto, aby sa ukázala Božia sila.

Spolu s ďalšími ženami nasledovala Krista a materiálne mu pomáhala. Neskôr preukázala veľkú odvahu, keď zostala pri Ježišovi aj pod krížom. Zúčastnila sa na jeho pohrebe a pozerala sa, kam ho uložili.

V nedeľu ráno nakúpila aromatické látky, aby spolu s ďalšími ženami išla zabalzamovať Ježišovo telo. Vďaka tomu ako prvá zbadala prázdny hrob, ako prvej sa jej zjavil Zmŕtvychvstalý a ako prvá ohlasovala túto správu iným – samotným apoštolom. Stala sa tak apoštolom apoštolov. Povedala im: „Kristus vstal z mŕtvych, on skutočne vstal“ (náš dnešný paschálny pozdrav).

Spočiatku sa zdržiavala v Jeruzaleme, ale neskôr odišla do Itálie, kde sa postavila pred cisára Tibéria I. a povedala mu o nespravodlivom rozsudku Poncia Piláta nad Kristom. Keď si cisár uvedené informácie preveril, zosadil Piláta z funkcie. Navrhol dokonca zaradiť Ježiša do Panteónu medzi rímskych bohov, no senát to zavrhol. Potom odišla do Efezu, kde pomáhala svätému Jánovi Teológovi. Tam zomrela a bola pochovaná. Jej neporušené ostatky boli v 9. storočí prenesené do Konštantínopola.

Marcel Gajdoš

Mária Magdaléna

Jozef GAČA

Jednoduché rozprávanie evanjeliových udalostí vťahuje poslucháča priamo do ich deja. V ľudskej obrazotvornosti môžeme byť akoby účastníkmi deja, môžeme tam byť s Ježišom, s apoštolmi, v chráme, pri uzdraveniach, na brehu Galilejského mora, pri Jordáne i v Jeruzaleme, medzi Ježišovými učeníkmi, pri zázračnom rybolove, ale aj v kľúčových udalostiach našej spásy – na krížovej ceste, na Golgote, pri vkladaní do hrobu s Jozefom z Arimatey aj s Máriou Magdalénou pri vzkriesení.

Pozeráme sa na jej ikonu. Mária Magdaléna patrí k najznámejším biblickým postavám. Pochádzala z Magdaly, malého mestečka pri Genezaretskom jazere. Podľa neho má aj prímenie. Evanjelisti Marek a Lukáš uvádzajú, že Ježiš z nej vyhnal sedem zlých duchov. Po tomto sa stala členkou Ježišovho sprievodu. Učeníčkou. Spolu s inými ženami a mužmi nasledovala Ježiša, jeho učeníkov a –ako hovorí Písmo – vypomáhala im zo svojich prostriedkov. Stála zronená na kraji cesty, po ktorej kráčal Ježiš s ťažkým krížom na pleciach. Prišla za ním až na Golgotu. Iní sa rozutekali. Trúchlila i na Ježišovom pohrebe. Jej nasledovanie sa však nekončí ani na pohrebe. Ženy sa mohli uspokojiť, že v tom náhlení sa urobilo s Ježišovým mŕtvym telom všetko, čo sa len dalo. Ale milujúce ženy tak nerozmýšľali. Boli ustarostené a evanjelista Marek poznamenáva: „Mária Magdaléna a Mária, matka Jozefova, pozorovali, kam ho položili“(Mk 15,47). A ďalej evanjelista píše: „Keď sa pominula sobota, Mária Magdaléna a Mária, matka Jakubova, i Salome nakúpili voňaviek, aby ho mohli ísť pomazať.“(Mk 16,1) Túto starosť aj službu mŕtvemu Ježišovmu telu vystihuje aj ikona. Mária Magdaléna drží nádobu s voňavým olejom na balzamovanie.

Na druhý deň zavčasu sa ženy pobrali k hrobu s obavami, kto im odvalí veľký kameň. Lenže stalo sa to, čo nečakali. Ich vernú lásku odmenil Kristus tým, že tieto statočné ženy sa stali prvými svedkami jeho zmŕtvychvstania. Aj evanjelista Ján zaostruje svoju pozornosť na Máriu Magdalénu (porov. Jn 20), ale môžeme povedať, že právom, lebo nám približuje pamätnú udalosť, o ktorej sa sv. Marek zmieňuje iba krátko: „Po zmŕtvychvstaní, ráno prvého dňa v týždni, ukázal sa najprv Márii Magdaléne“(Mk 16,9).

Neskoršie správy o sv. Márii Magdaléne sa zhodujú v tom, že odišla z Jeruzalema. Niektoré pramene hovoria, že odišla do Provensálska (Francúzsko), ale azda vážnejšie treba brať početné a pomerne staré zmienky, že Mária Magdaléna prišla do Efezu v Malej Ázii, tam zomrela a bola pochovaná. Odtiaľ boli koncom 9. a začiatkom 10. storočia jej telesné ostatky údajne prenesené do Carihradu.

Na to, aby sme mohli obdivovať jej ušľachtilú lásku a aby sme sa jej príkladom povzbudili k vernosti Ježišovi Kristovi, nám však môže postačiť to, čo o nej vieme z evanjelií. Je svedkom vernosti Kristovi, ktorou nemôže otriasť ani nenávisť nepriateľov, ani hrob. ■

KNIHA:

ŽIŤ PODĽA BIBLIE PRVÝKRÁT S MATÚŠOM

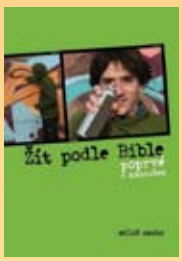

Autorom knihy je katolícky slovenský kňaz, ktorý túžil po misiách v Kamerune. Jeho plány sa menia, keď odchádza natrvalo do Čiech. Od roku 2001 pôsobí vo Farnosti sv. Prokopa na pražskom Žižkove. Dnes už o misiách nehovorí, pretože tvrdí, že najprv musí kázať sebe, a potom bude slovo Biblie zrozumiteľné aj ostatným. Tento jeho postoj potvrdzuje kniha, ktorá cez vybraný citát z Biblie, predovšetkým z Evanjelia podľa Matúša, s komentárom autora smeruje človeka k chápaniu daného slova, ktoré je však nutné pretaviť do životných postojov a správania. Autor sa moderným jazykom prihovára nielen čitateľovi, ale i sebe samému a dá sa povedať, že nás duchovne „prefackuje“, aby sme nepodľahli ilúzii súčasného sveta a neopomenuli podstatné.

Martina Poláková

FILM:

PÁNU UČITEĽOVI Z LÁSKY

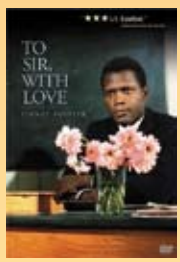

Tento film si poväčšine pamätá len staršia generácia. Film je z roku 1968, ale stále má čo povedať aj dnešnému človeku v dobe, keď sa množia útoky na učiteľov, ktorí strácajú vo svete mladých ľudí autoritu. Pánu učiteľovi z lásky vyobrazuje príbeh učiteľa, ktorý navzdory svojim kvalitám prichádza do obyčajnej školy, aby si zarobil na živobytie. Celé to má však niekoľko háčikov: je čierny a žiaci sú v maximálne rebelujúcom veku. Ako ich má vlastne zaujať a nájsť si cestu k ľuďom, ktorí sa zdajú byť diametrálne odlišní od neho? Boj s nezáujmom žiakov však nie je preňho prehratý a aj z toho najhlbšieho bahna sa dá vytiahnuť to, čo po umytí vyzerá malebne. Učiteľ napokon dokáže nielen prebudiť v žiakoch záujem, ale nájde si aj cestu k ich srdciam.

Lukáš Petruš

HUDBA:

PILLAR – *FOR THE LOVE OF THE GAME*

Skupina Pillar (Oporný stĺp) vydala koncom roku 2008 CD For the Love of the Game (Pre lásku z hry). Je to ich azda najdynamickejšie CD. Kto nepozná americkú skupinu Pillar, nevie, o čo prichádza. Ponúka veriacemu človeku skutočnú lahôdku vo forme alternatívneho rocku kombinovaného s melodickým rockom. Ich piesne sú väčšinou v rýchlom tempe. Texty sa zameriavajú na oslavu Božieho stvorenia, aj keď málokedy vravia priamo o Bohu alebo o viere. Zo slov však jasne cítiť oddanosť a vieru v Boha. Piesne sú orientované na obrátenie a na prežívanie viery v skutočnom svete. Piesne sú pekne myšlienkovo a melodicky ladené. Každé slovo má svoju hudobnú a zvukovú náladu, čo dodáva tomuto CD výnimočnosť.

Lukáš Petruš

TV LUX – DOMA JE DOMA

20.07. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka P 07.45 Ranná káva z Prešova 08.30 Rozprávanie mlynára Jána (10) 09.00 Doma na dôchodku 10.00 Zlodeji detí 12 10.20 Poltón magazín 10.45 Rehoľná abeceda 11.00 Luxáreň 11.30 Retro blok 12.00 Anjel Pána 12.30 XXL 13.30 Kamenné pastorále 14.00 Poézia 14.15 Ranná káva 15.00 UPéCé live 16.00 Kresťania v spoločnosti 16.30 Lumen 2000 17.00 Doma v rodine z Banskej Bystrice 18.00 Octava dies 18.30 Starý zákon (29) 7 19.00 Rozsievač lásky – páter Jozef Porubčan 19.30 Vlastná cesta 20.00 Zlodeji detí 12 20.15 Návratka 20.30 U Pavla 21.50 Rehoľná abeceda 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v kultúre 23.45 Zlodeji detí 12

21.07. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v rodine z Banskej Bystrice 10.00 Zlodeji detí 12 10.20 U Pavla 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 Ruženec 13.30 Večerná univerzita 14.15 Ranná káva z Prešova 15.00 Moja misia – magazín 16.00 Škola Pavlovho slova 17.00 Doma v Cirkvi 18.00 Kresťania v spoločnosti 18.30 Rozprávanie mlynára Jána (10) 19.00 Katechéza 19.30 Octava dies 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.30 Nielen z chleba 21.15 Tandem kvíz 22.00 Ranná káva 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy

22.07. (streda) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Starý zákon (29/39) 7 09.00 Doma v Cirkvi 10.00 Správy 10.30 Miesto milosti P 11.25 Z hodiny na hodinu P 12.00 Anjel Pána 12.30 Nielen z chleba 13.15 Ruženec 14.15 Ranná káva 15.00 U Pavla 16.20 Rehoľná abeceda 16.30 Centrum nápadov 17.00 Doma v zamestnaní 18.00 Štúdio AHA! 18.30 Svätý František (23) 19.00 Luxáreň 19.30 Octava dies 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.30 Poltón klub P 21.30 Rozsievač lásky – páter Jozef Porubčan 22.00 Ranná káva z Prešova 22.45 Doma v rodine z Banskej Bystrice 23.45 Správy

23.07. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v zamestnaní 10.00 Správy 10.20 Ruženec 11.15 Vlastná cesta 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 U Pavla 13.55 Rehoľná abeceda 14.15 Ranná káva 15.00 Škola Pavlovho slova 16.00 Retro blok 16.30 Rozsievač lásky – páter Jozef Porubčan 17.00 Doma v kultúre 18.00 Lumen 2000 P 18.30 Starý zákon (29) 7 19.00 Kresťania v spoločnosti 19.30 Katechéza 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.30 Chvály P 21.30 FILMiX P 12 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v Cirkvi 23.45 Správy

24.07. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Svätý František (23) 09.00 Doma v kultúre 10.00 Správy 10.15 Rozsievač lásky – páter Jozef Porubčan 10.45 Nielen z chleba 11.30 Lumen 2000 12.00 Anjel Pána 12.30 Tandem kvíz 13.20 Ruženec 14.15 Ranná káva 15.00 Miesto milosti 15.55 Z hodiny na hodinu 16.35 Katechéza 17.00 Doma na dôchodku 18.00 Festival Verím, Pane P

25.07. (sobota) 07.00 Ben Hur P 07.30 Starý zákon (30) P 7 08.00 Klbko P 08.15 Mestečko nádeje P 08.30 Poltón klub 09.30 Poltón magazín 10.00 Štúdio AHA! P 10.30 Škola Pavlovho slova P 11.30 Kresťania v spoločnosti P 12.00 Anjel Pána 12.20 Miesto milosti 13.15 Z hodiny na hodinu 13.50 Klbko (8) 14.00 Mestečko nádeje 14.15 Večerná univerzita P 15.00 Katechéza 15.30 UPéCé live 16.30 Vlastná cesta 17.00 Lumen 2000 17.30 FILMiX 12 18.00 Festival Verím, Pane P

26.07. (nedeľa) 07.00 Svätý František (23) 07.30 Klbko (8) 07.45 Mestečko nádeje 08.00 Škola Pavlovho slova 09.00 Svätá omša P 10.15 Nielen z chleba P 11.00 Chvály 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 Starý zákon (30) 7 13.20 U Pavla 14.45 Tandem kvíz 15.30 Lumen 2000 16.00 Moja misia – magazín P 17.00 Štúdio AHA! 17.30 Octava dies P 18.00 Poltón magazín 18.30 Ben Hur 19.00 Katechéza 19.30 Vlastná cesta 20.00 Papua Nová Guinea 20.20 Rehoľná abeceda P 20.30 Cez kríž k svetlu P 21.00 Luxáreň P 21.30 Kresťania v spoločnosti 22.00 Večerná univerzita 22.45 Poltón klub 23.45 Papua Nová Guinea

27.07. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka P 07.45 Ranná káva 08.30 Ben Hur 09.00 Doma na dôchodku 10.00 Papua Nová Guinea 10.20 Poltón magazín 10.45 Rehoľná abeceda 11.00 Vlastná cesta 11.30 Lumen 2000 12.00 Anjel Pána 12.30 Miesto milosti 13.20 Z hodiny na hodinu 14.00 Poézia 14.15 Ranná káva 15.00 Poltón klub 16.00 Kresťania v spoločnosti 16.30 Retro blok 17.00 Doma v rodine 18.00 Octava dies 18.30 Starý zákon (30) 7 19.00 Cez kríž k svetlu 19.30 Luxáreň 20.00 Papua Nová Guinea 20.20 Návratka 20.30 U Nikodéma 21.50 Rehoľná abeceda 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v kultúre 23.45 Papua Nová Guinea

28.07. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Klbko (8) 08.45 Mestečko nádeje 09.00 Doma v rodine 10.00 Reštaurovanie piety 10.20 U Nikodéma 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 Chvály 13.30 Večerná univerzita 14.15 Ranná káva 15.00 Moja misia – magazín 16.00 Škola Pavlovho slova 17.00 Doma v Cirkvi 18.00 Kresťania v spoločnosti 18.30 Ben Hur 19.00 Katechéza 19.30 Octava dies 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.30 Nielen z chleba P 21.15 Tandem kvíz 22.00 Ranná káva 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy

29.07. (streda) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Starý zákon (30) 7 09.00 Doma v Cirkvi 10.00 Správy 10.15 Poézia 10.30 OKO P 11.30 Noc temnoty a sila milosti P 12.00 Anjel Pána 12.30 Nielen z chleba 13.15 Chvály 14.15 Ranná káva 15.00 U Nikodéma 16.20 Rehoľná abeceda 16.30 Klbko (8) 16.45 Mestečko nádeje 17.00 Doma v zamestnaní z Banskej Bystrice 18.00 Štúdio AHA! 18.30 Svätý František (23) 19.00 Vlastná cesta 19.30 Octava dies 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 UPéCé live P 21.30 Cez kríž k svetlu 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v rodine 23.45 Správy

30.07. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Klbko (8) 08.45 Mestečko nádeje 09.00 Doma v zamestnaní z Banskej Bystrice 10.00 Správy 10.20 Chvály 11.15 Luxáreň 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 U Nikodéma 13.55 Rehoľná abeceda 14.15 Ranná káva 15.00 Škola Pavlovho slova 16.00 Lumen 2000 16.30 Cez kríž k svetlu 17.00 Doma v kultúre 18.00 Retro blok P 18.30 Starý zákon (30) 7 19.00 Kresťania v spoločnosti 19.30 Katechéza 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.30 Taizé P 21.30 FILMiX P 12 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v Cirkvi 23.45 Správy

31.07. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva 08.30 Svätý František (23) 09.00 Doma v kultúre 10.00 Správy 10.15 Cez kríž k svetlu 10.45 Nielen z chleba 11.30 Retro blok 12.00 Anjel Pána 12.30 Tandem kvíz 13.20 Chvály 14.15 Ranná káva 15.00 OKO 16.00 Noc temnoty a sila milosti 16.30 Katechéza 17.00 Doma na dôchodku 18.00 Poltón magazín 18.30 Ben Hur 19.00 Štúdio AHA! 19.30 Kresťania v spoločnosti P 20.00 Wachovia – misionári medzi svojimi P 12 20.20 Návratka 20.30 Moja misia – magazín P 12 21.30 Večerná univerzita P 22.10 Ranná káva 22.55 Doma v zamestnaní z Banskej Bystrice

01.08. (sobota) 07.00 František z Assisi P 07.30 Starý zákon (31) P 7 08.00 Centrum nápadov P 08.30 UPéCé live 09.30 Poltón magazín 10.00 Štúdio AHA! P 10.30 Škola Pavlovho slova P 11.30 Kresťania v spoločnosti 12.00 Anjel Pána 12.20 OKO 13.20 Noc temnoty a sila milosti 13.50 Centrum nápadov 14.15 Večerná univerzita 15.00 Katechéza 15.30 Poltón klub 16.30 Luxáreň 17.00 Retro blok 17.30 FILMiX 12 18.00 Poézia 18.15 Návratka 18.30 Svätý František (23) 19.00 Vlastná cesta P 19.30 Octava dies 20.00 Wachovia – misionári medzi svojimi 12 20.20 Rehoľná abeceda 20.30 Cez kríž k svetlu 21.00 Tandem kvíz 21.45 Moja misia – magazín 12 22.45 Taizé 23.45 Wachovia – misionári medzi svojimi 12

02.08. (nedeľa) 07.00 Svätý František (24) P 07.30 Centrum nápadov 08.00 Škola Pavlovho slova 09.00 Taizé 10.00 Svätá omša P 11.15 Nielen z chleba 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 Starý zákon (31) 7 13.20 U Nikodéma 14.45 Tandem kvíz 15.35 Retro blok 16.00 Moja misia – magazín 12 17.00 Štúdio AHA! 17.30 Octava dies P 18.00 Poltón magazín 18.30 František z Assisi 19.00 Katechéza P 19.30 Luxáreň 20.00 Wachovia – misionári medzi svojimi 12 20.15 Rehoľná abeceda P 20.30 Aj ty povedz NIE (1,2,3) P 21.00 Vlastná cesta 21.30 Kresťania v spoločnosti 22.00 Večerná univerzita 22.45 UPéCé live 23.45 Wachovia – misionári medzi svojimi 12

Hrdinovia viery / Cyklus kreslených príbehov o svätých. Boli rovnakými ľuďmi, ako sme my, prežívali podobné zápasy, ale vyšli z nich ako víťazi.

FILMiX / Relácia určená pre filmových priaznivcov. Zachytáva dianie v oblasti filmových noviniek, zaujímavosti z histórie filmu a filmového umenia. Obsahuje aj odporúčania a tipy na filmy, ktoré sa oplatí vidieť.

Cyklus Kresťania v spoločnosti / 9 piatkov počas prázdnin sa môžete tešiť na dokumenty z cyklu Kresťania v spoločnosti. Začíname časťou Etika v kresťanskej spoločnosti.

Nové Taizé na Vašich obrazovkách / V sobotu večer sa v Kostole Sv. Rodiny v Petržalke konajú meditatívne modlitby a spevy Taizé a my budeme pri tom. Nasnímame ich, aby sme túto autentickú modlitbovú atmosféru priniesli aj do Vašich domovov.

RÁDIO LUMEN

Pondelok – Piatok 00.00 *Reprízy relácií* 03.30 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Lumenáda 08.30 Športecho 09.00 Lumenáda 11.00 Lumenfórum 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Hudobný aperitív 13.00 Lumenfórum 16.00 *Hudobné relácie* (PO – TOP 15, UT – Vykopávky RL, ST – Piesne na želanie, ŠT – Gospelparáda, PI – Staré, ale dobré) 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Svetielko 19.35 Modlitba posvätného ruženca 20.00 Infolumen II. 20.15 Rádio Vatikán 20.30 *Hlavná večerná relácia* (PO – Študentské šapitó; UT – Duchovný obzor; ST – Lupa; ŠT – História a my; PI – Úvhovor) 22.00 *Večerná hudobná relácia* (PO – Počúvaj srdcom, UT – V modrom tieni, ST – Pohoda s klasikou, ŠT – 1. v mesiaci – Hudobné návraty, 2.a 4 v mesiaci – Divadlo sveta (šansón), 3. v mesiaci – Jazzový klub) 23.00 Čítanie na pokrač. 23.30 Infolumen I. R

Sobota 00.00 *Reprízy relácií* 03.00 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Ranné spojenie 09.00 Hodinka vášho štýlu 10.00 Auto-moto klub 11.00 Kolotoč 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Sobotný aperitív na ľudovú nôtu 13.00 Zaostrené 14.00 Tip-Top 16.00 Piesne na želanie 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Ruženec pre Slovensko 20.00 Infolumen II. 20.15 Rádio Vatikán 20.30 Od ucha k duchu 23.00 Pod vankúš 23.30 Infolumen I. R

Nedeľa 00.00 *Reprízy relácií* 03.30 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Ranné spojenie 08.30 Svetielko plus 10.00 Effeta, otvor sa! 11.00 Fujaróčka moja 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Hudobný aperitív 13.00 Literárna kaviareň 14.00 Rozhlasová hra 15.00 Svetlo nádeje 16.00 Piesne na želanie 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Duchovné svetielko 19.40 Modlitba posvätného ruženca 20.00 Kresťanské noviny 20.15 Rádio Vatikán 20.30 Vešpery 21.00 Karmel 23.00 Zamyslenie R 23.10 Pod vankúš 23.30 Infolumen I. R

19.07. (nedeľa) 10.30 – priamy prenos zo slávnostnej svätej omše z Arcidiecéznej púte v Gaboltove 14.00 Rozhlasová hra – Vstup zakázaný (2): Krok do tmy 15.00 Svetlo nádeje – Rodina Ujlackých – vyliečenie dcéry 21.00 Karmel – Hasiť, čo nás nepáli – zostrih z verejného vypočutia Podpora sociálnej inklúzie na Slovensku

20.07. (pondelok) 20.30 Študentské šapitó – O spoločenstve, hudobných chválach, hodnotách a plánoch...

21.07. (utorok) 20.30 Duchovný obzor – Liturgická teológia

22.07. (streda) 20.30 Lupa – Zmŕtvychvstalci – Sološnica na Záhorí

23.07. (štvrtok) 20.30 História a my – Po stopách svätých relikvií

25.07. (sobota) 18.00 Emauzy – **gréckokatolícka svätá liturgia z Prešova**

26.07. (nedeľa) 14.00 Rozhlasová hra – Vstup zakázaný (3): V úzkosti hľadania 21.00 Karmel – Listovanie v misionárskych svedectvách

02.08. (nedeľa) 14.00 Rozhlasová hra – Vstup zakázaný (4): Božské uzly

SLOVENSKÁ TELEVÍZIA

DVOJKA

18.07. (sobota) 21.40 Anjeli strážni – talkshow Aleny Heribanovej s pátrom Ľudovítom Melom, pápežským spovedníkom v bazilike Santa Maria Maggiore

19.07. (nedeľa) 13.05 Orientácie – náboženský magazín zo života ECAV 13.35 Anjeli strážni – pátra Ľudovíta Mela 19.15 Malé biblické príbehy – Vyhnanie predavačov z chrámu

25.07. (sobota) 14.35 Moc vedomosti. Veľké európske univerzity (1) – J.R.R.Tolkien v Oxforde – dokumentárny film o otcovi modernej high fantasy

26.07. (nedeľa) 19.10 Malé biblické príbehy – Ježiš sa zhovára s Nikodémom

SLOVENSKÝ ROZHLAS

Rádio Slovensko

PO – PI 05.21 Zamyslenie na dnešný deň; ST 19.20 Ekuména – spravodajstvo zo sveta ekumény; ŠT 19.20 Rádio Vatikán; PI 02.45 Rádio Vatikán R; SO 02.45 Rádio Vatikán R; NE 09.30 Kresťanská nedeľa; 21.05 Cesty R

19.07. (nedeľa) 09.30 Kresťanská nedeľa – Rímskokatolícka svätá omša z Kostola sv. Antona Paduánskeho v Košiciach

26.07. (nedeľa) 09.30 Kresťanská nedeľa – evanjelické bohoslužby z Banskej Bystrice

02.08. (nedeľa) 09.30 Kresťanská nedeľa – rímskokatolícka svätá omša z Katedrály sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici

Rádio Regina – Bratislava, Banská Bystrica

ST 21.00 Cesty R; SO 14.45 Z duše R (iba Bratislava) 21.00 Cesty; NE 07.55 Z duše (nedeľná úvaha) 09.30 Kresťanská nedeľa 17.10 Frekvencia M

18.07. (sobota) 21.00 Cesty – Nábožensk é spektrum (N. Lúčanská)

19.07. (nedeľa) 07.55 Z duše – Daniela Hroncová: Voda

25.07. (sobota) 21.00 Cesty: Nábožensk é spektrum (Š. Chrappa)

26.07. (nedeľa) 07.55 Z duše – Daniel Dian: Svätí Joachim a Anna

Rádio Regina Košice

ST 21.00 Cesty R; NE 07.00 Liturgia (1. nedeľa v mesiaci – PC, 2. nedeľa – GKC, 3. – 5. nedeľa – iný program) 09.30 Kresťanská nedeľa 17.10 Frekvencia M

Rádio Devín

NE 07.00 Musica sacra 13.00 Kresťanská hudba 15.30 Slovo pre veriacich i neveriacich

19.07. (nedeľa) 15.30 Slovo pre veriacich i neveriacich – Život v Kristovi. Výklady pripravil Miroslav Jäger, farár vo Vrbovom

26.07. (nedeľa) 15.30 Slovo pre veriacich i neveriacich (Š. Chrappa)

SPOLOK SV. CYRILA A METODA

Naši jubilanti

V auguste si okrúhle životné jubileum pripomínajú títo naši členovia:

50 rokov: Anna Daňová z Okružnej, Milan Girovský zo Zemplínskej Teplice, Marta Ihnatišinová z Vranova n/T, Juraj Kicák z Vysokej nad Uhom

60 rokov: Miroslav Iľko zo Sečovskej Polianky, Mária Ivanová z Rudlova, Ing. Jozef Novíkmec zo Zemplínskej Teplice, Mária Paľovčíková z Trhovišťa, Mária Pavlíková z Družstevnej pri Hornáde, Agnesa Petríková z Davidova, Miroslav Selecký z Falkušoviec

70 rokov: Anton Cifruľak z Michaloviec, Helena Farkašová z Hriadok, Mária Fenčáková z Vranova n/T, MUDr. Elena Ilečková z Pezinka, Mária Peštová z Nižného Hrabovca, Anna Semančíková z Tichého Potoka, Anna Takáčová zo Stanča, Mária Timočková zo Sobraniec, Katarína Varholová z Popradu

75 rokov: Mária Andrášová z Humenného, RNDr. Michal Čvrečko, CSc, z Košíc, Mária Kicová z Koňuša, MUDr. František Lakatoš z Vranova n/T, Irena Lučková z Porúbky, Irena Molnárová z Michaloviec, Alžbeta Nadzamová z Michaloviec, Mária Ruskovská zo Sečoviec

80 rokov: Ján Čillaga zo Sečoviec, Júlia Horňáková zo Slivníka, Mária Makšinová zo Sačurova, Anna Nováková z Dúbravky, MUDr. Anton Sabol z Mníchova, Mária Ščerbáková z Malého Ruskova, Mária Zajacová z Kožuchoviec

85 rokov: Ján Gojdič z Trebišova, Mária Martonová z Vranova n/T, Imrich Maťaščík z Kráľoviec, Anna Rozsipajlová zo Sečoviec, MVDr. Michal Sloboda z Levíc

90 rokov: Katarína Barbušová zo Spišskej Novej Vsi, Anna Gadžová zo Strážskeho, Michal Hirák zo Sobraniec, Mária Hirková z Ruskej Novej Vsi

Poďakovanie

Srdečne ďakujeme p. Mgr. Ingrid Lukáčovej z Matice slovenskej a primátorke mesta Sečovce RNDr. Monike Bérešovej za spoluprácu pri odhalení pamätnej tabule ThDr. Jánovi Murínovi v Sečovciach.

výbor spolku

BLAHOŽELÁME

Z úprimných sŕdc vyslovujeme vám, náš duchovný otec **Miroslav Pružinský**, k 30. narodeninám prianie všetkého dobrého v znamení vzájomného porozumenia, úcty, trpezlivosti a dôvery, v objatí zdravia a lásky. Ďakujeme Pánu Bohu za kňaza, ktorý láskavým srdcom rozdáva denne Kristovo svetlo. V našich modlitbách vám vyprosujeme od Boha veľa Božieho požehnania a milostí.

vaši veriaci z farnosti Ubľa a filiálky Michajlov

OZNAMY

Festival *Verím, Pane* v Námestove

Námestovo opäť otvára svoju náruč všetkým ľuďom, ktorí sa chcú stretnúť pri dobrej hudbe. 19. ročník festivalu *Verím, Pane* sa koná 22. – 26. júla a okrem vystúpení známych slovenských hudobných gospelových skupín prináša aj sprievodné podujatia. Duchovné a všeobecné tvorivé dielne aj pre pokročilých a novú dielňu Moderátor, sväté omše, projekciu dokumentárnych filmov *Pilgrimfest*, divadelné vystúpenia, Jam session a MM show. Nechajte sa strhnúť vírom leta! Viac informácií na www.verimpane.sk.

TK KBS

FestRom 2009

Štvrtý ročník rómskeho gospelového festivalu *FestRom 2009* sa uskutoční v sobotu 25. júla na ihrisku v Krížovej Vsi.

Tohtoročným mottom *Džaha Tuha! (Pôjdeme s Tebou)* chcú organizátori vyjadriť potrebu Božieho vedenia a ich pripravenosti a schopnosti vytrvať v duchovnej, sociálnej i inej službe v prostredí rómskych osád. Festivalu *FestRom 2009* bude predchádzať konferencia o prínose umenia pri formácii mladých i dospelých v rómskych komunitách.

Konferencia sa uskutoční 23. – 24. júla v Spišskej Belej. Nahlásiť účasť môžete telefonicky: 0915 951 081, 0904 575 829; e-mailom: martin.mekel@gmail.com.

Účastnícky poplatok: študenti a nezamestnaní – 3,00 €; zamestnaní – 6,00 €

INZERCIA

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, ikon a zlátenie predmetov, pokrývanie striech a veží. Ponúkame zľavu, 100% kvalitu a dlhoročnú záruku. Kontakty: 035 / 659 31 39, 0905 389 162, www.reart.szm.sk

Práce vo výškach, maľovanie a nátery striech a fasád kostolov, fár a kláštorov, zrezávanie stromov. Tel.fax.: 056 / 64 32 778. Mobil: 0905 467 937. Mail: zakmichalovce@stonline.sk

CENNÍK INZERCIE

Občianska inzercia: Slovo (dátum) 15 centov a fotografia alebo rámček 2 eurá. Meno zvýrazňujeme zadarmo, predložky nepočítame. Bližšie informácie: 051 – 7731 481

Blahoželanie kňazovi k okrúhlemu jubileu (od 40 rokov života a od 20 rokov kňazstva) v normálnom rozsahu je za dobrovoľný príspevok.

Cenník firemnej inzercie nájdete na slovo.grkatpo.sk.

Ježiš im veľa hovoril v podobenstvách

Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju. (Mt 13, 45 – 46)
Kedy sa človek dokáže vzdať všetkého? Urobí tak iba vtedy, ak nájde niečo, čo má vyššiu hodnotu. Staré topánky, aj keď ešte boli dobré, nemáme problém podarovať ďalej, ak máme nové. Aj Božie kráľovstvo je čosi nové, veľkolepé. Má takú vysokú hodnotu, že sa oplatí dať zaň všetko ostatné. No najprv ho musíme nájsť, aby sme jeho hodnotu spoznali. Tak ako kupec svoju perlu z podobenstva.
Úloha: Nájdi správnu cestu k perle.

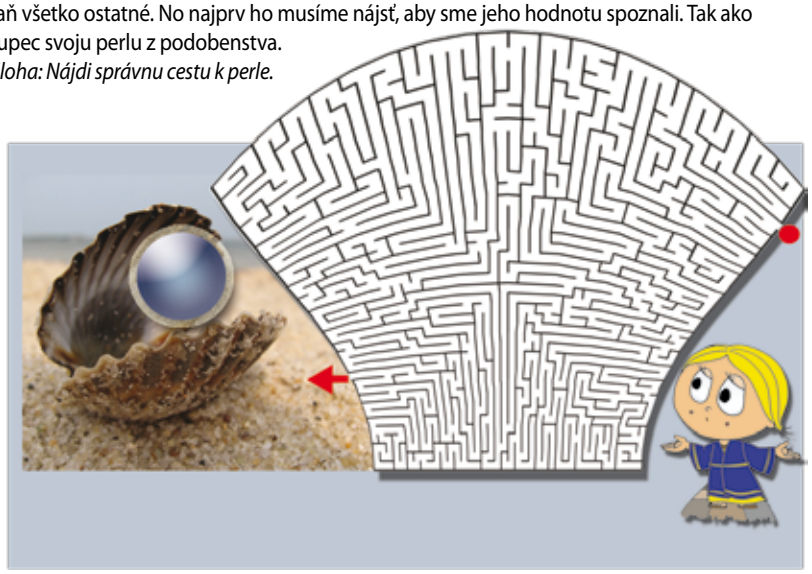

Výroky apoštola Pavla

Pomôcky: Rred, Omiš, IATA, Vat	Citoslovce bolesti	Toho roku, skratka	Etiópsky náčelník	Kaprovitá ryba	Znelka	slovo	Adresa, skratka	Kód Luxemburska	Stonal	Nevestin veniec
Šok						Morský sokolík / Indické konope				
2. časť tajničky										
slovo	Priateľ	Mlieko pre batoľatá / 3. časť tajničky						Krajská rada / Zakaľovalo		
Označenie pre kus			Červený, po anglicky / Buď užitočný				Popravca / 100 litrov v Holansku			
Platidlo Macaa				Neprestávala / Chorvátske mesto						
Potravina					Úhor, po nemecky / Zväz leteck. prepravcov				Kašlú pri jedení	Prízvuk
Atomizmus										
Úprava realizácie filmu						Org. zl. kyselín a alkoholov	Stará zbraň / Sfarbená ako sneh			
Povzdych			Švitoria / Pastva							
Vrchol sťažňa				Približne / Cesta vzduchom				Kilotona, skratka / Predložka		
Autor: V. Komanický, Humenné	Predložka	Chem. zn. hliníka / A pod., skratka			Skratka / Chem. zn. telúru					Eduard v Londýne
1. časť tajničky										
Opatrovanie								Končatina		

SPRÁVNE RIEŠENIA z čísla 13: *krížovka:* (pozri Flp 4, 8); *osemsmerovka:* kto hľadá pravdu, hľadá Boha. **VÝHERCA:** Drozdová Nadežda z Medzilaboriec. **Zo správnych riešení vylosujeme držiteľa knihy *Drevené chrámy – Bardejov,* ktorú venovala predajňa PETRA v Prešove.** Riešenia zasielajte na adresu: SLOVO, P.O.Box 204, 080 01 Prešov alebo slovo1@grkatpo.sk.

4	9	6	3	2	8	5	1	7
8	3	5	7	9	1	4	6	2
2	1	7	6	4	5	8	3	9
7	4	1	5	8	6	9	2	3
6	2	9	4	3	7	1	5	8
3	5	8	2	1	9	7	4	6
9	6	2	1	7	4	3	8	5
5	8	4	9	6	3	2	7	1
1	7	3	8	5	2	6	9	4

N	K	A	N	E	C	O	M	L	A	Ž	Ľ	V	E	N	H	K
O	É	Z	U	N	M	Á	I	A	P	L	U	O	K	R	S	T
H	V	Z	H	O	R	A	T	A	R	B	N	U	B	A	Ó	I
A	O	CH	R	CH	C	I	E	A	O	M	L	E	R	R	A	M
J	O	R	I	A	R	D	D	A	R	H	B	E	A	N	Ó	O
H	E	A	E	A	T	A	O	A	O	Ľ	P	K	D	T	CH	M
A	O	R	CH	B	L	H	D	F	K	T	O	E	A	O	U	D
Á	P	V	U	A	A	A	J	A	A	M	Z	E	R	R	A	T
M	I	O	B	Z	R	N	C	R	K	I	O	O	T	G	N	O
K	R	B	Š	B	A	I	Á	Á	T	T	B	N	Á	E	A	C
O	Á	A	U	T	E	L	Z	R	A	A	E	T	V	F	N	O
S	A	V	K	Ľ	O	I	E	M	O	C	T	D	V	E	R	E
Ť	Ý	A	A	Y	S	L	H	M	A	N	A	L	O	Z	U	M

Legenda: ADVENT, AGÁT, ANDEZIT, APOŠTOL, ARZÉN, ATÓM, ÁRON, BALADA, BRADA, BRAT, BRÓM, CENA, CENTRUM, CIEĽ, DVERE, EFEZ, ENOCH, FARÁR, HLUK, HMAT, HNEV, HOREB, HRAD, HRIECH, CHARITA, CHARIZMA, CHOROBA, CHRÁM, IZÁK, JERUZALEM, JOZUE, KÁVA, KOSŤ, KRST, KVAS, MRAKY, OBAVA, OBETA, OBUV, OCOT, PROROK, SAREPTA, SĽUB, TÓRA, URNA, UZOL, ŽALM

Tajničku osemsmerovky tvorí 44 nevyškrtaných písmen.
Autor: Marek Pataky.

Do prázdnych políčok vpíšte čísla 1 až 9 tak, aby každý riadok, stĺpec i box obsahoval všetky čísla od 1 po 9.

			2				9	
		4			5			8
	8				1	5		
	5		7	1		6		
	4			5			7	
		8	6				3	
		5	9				2	
3			5			7		
	6				7			

■ Dve stonožky sa dohodnú na spoločnom rande. Večer sa stretnú a chytia sa za ruky, chytia sa za ruky, chytia sa za ruky, chytia sa za ruky...

■ Cez púšť ide pútnik, keď naraz spozoruje, že ho prenasleduje lev. Začne bežať, ale lev sa stále približuje. Keď je už blízko pri ňom, padne na kolená a prosí Boha: „Pane, vnukni tomu levovi, prosím, kresťanské zmýšľanie!“
Lev okamžite padne na kolená, zloží ruky, pozrie na nebo a hovorí:
„Pane, ďakujem ti za tento pokrm, ktorý mi tak prozreteľne posielaš do cesty...“

■ Učiteľka hovorí Jožkovi:
„Jožko, vyskloňuj mi slovo chlieb.“
„Kto? Čo? Chlieb.
S kým? S čím? So šunkou.
Komu? Čomu? Mne.“

■ Ako sa povie po čínsky rozhľadňa?
Čumsem-čumtam.

Prvé sväté prijímanie v našich farnostiach

Štefanovce

Torysky

Snímka: IM FOTO

Ruská Nová Ves

Snímka: Mária Onderková

Lukov

Snímka: Jozef Leškovský

Osturňa

Snímka: Jana Tóthová

Hanušovce nad Topľou

Jakovany

Snímka: Martin Šašala

Dlhé Kľčovo